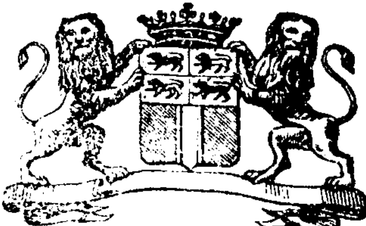
N°. 259. A°. 1859.

ZONDAG EN MAANDAG 30 EN 31 OCTOBER.

ROTTERDAMSCHE COURANT.

De Abonnementsprijs is ƒ 24 's jaars of ƒ 6 per drie maanden franco per post door het geheele Rijk.
Behalve aan het Bureau der Courant kan men zich bij alle Boekhandelaren en Postkantoren abonneren.
Enkele Nommers 10 Cents.

Bureau: Hoogstraat Wijk 10, N°. 77.

Geboorte-, Trouw- en Doodberigten van 1 tot 5 regels . . ƒ 1.—
Iedere regel meer . . . . - 0.20
Andere Advertentien per regel . . . . - 0.20
Groote letters naar plaatsruimte. — Bij iedere Advertentie 45 Cents voor zegelregt en 1 Exemplaar der Courant.

Bij deze Courant behoort een

BIJBLAD.

BUITENLAND.

LONDEN den 28 October.

Op het kasteel van Windsor worden toebereidselen tot ontvangst van Prins en Prinses Frederik Willem van Pruissen gemaakt, die tegen den 9 november aldaar verwacht worden, tot deelneming aan den grooten feestmaaltijd, bij gelegenheid van den 18den verjaardag des Prinsen van Wallis ten Hove te houden. Eerst in de tweede helft dier maand keeren zij naar Berlijn weder, waar de Prinses den 21 november haren eigen verjaardag hoopt te vieren.

— De Times wederspreekt het algemeen verspreid gerucht dat dr. James Clark als lijfarts der Koningin aftreedt.

— Gisteren werd eene vereenigde Parlementszitting pro forma gehouden en daarin het besluit tot verdere prorogatie der Zitting tot donderdag 15 december gelezen, maar naardien de woorden: „tot behandeling van verschillende dringende en gewigtige zaken" daaruit weggelaten zijn, blijkt het dat er geen voornemen bestaat om eene vervroegde Zitting te houden.

— Te Teignmouth overleed dezer dagen de generaal majoor Thomas Dickinson, overste van het 10de Bengaalsche inlandsche regement, die meer dan eene halve eeuw in dienst bij het Indisch leger gestaan heeft.

— Volgens de Gibraltar Chronicle van 3 dezer is door de Engelsche Regering aan de Marokkaansche verklaard dat zij in haren twist met Spanje niet op Engelsche ondersteuning rekenen kan. Dit berigt wekte eene zoo groote bezorgdheid bij de kooplieden die in den handel met de Middellandsche Zee betrokken zijn, dat sommigen hunner in de fabriekdistricten eene nota aan het departement van buitenlandsche zaken gerigt hebben, om te mogen weten wat er waars in die mededeeling is, waarop de minister Russell heeft doen antwoorden dat de Engelsche Regering nog met die van Spanje over deze aangelegenheid in onderhandeling is, en dat zij zich dus niet verder daarover uit kan laten, voor dat die onderhandeling geheel zal zijn afgeloopen. Eene soortgelijke mededeeling is door zijn lordschap aan de voornaamste Londensche handelhuizen gerigt, met belofte hun kennis van den uitslag te zullen geven.

— De Daily News verzekert, dat de Keizer der Franschen den Koning van Napels heeft verboden, zijne strijdkrachten te voegen bij die van het Pauselijke leger, als ook om zich met den Paus te verstaan.

— De openbare aandacht is inzonderheid op twee artikelen van het half officieel blad Daily News gevestigd, in het eene van welke de Spaansche Regering zeer hevig over hare oorlogsverklaring aan Marokko aangevallen en die als het vereenigd werk van Spanje en Frankrijk gekenmerkt wordt, waarvan Engeland geen bloot toeschouwer zijn mag, terwijl in het andere de Zuricher vrede sterk gegispt wordt, en onder anderen betoogd hoe de diensten, door Keizer Napoleon aan Piemont bewezen, niet meer dan herschenschimmig zijn, aangezien dat Rijk de afstand van Lombardije op eene som van 250 millioen te staan zal komen.

— De Times moedigt heden Piemont aan, maatregelen te nemen, strekkende tot aanhechting der Hertogdommen, om daardoor de onzekerheid ten aanzien van den bestaanden toestand te doen ophouden.

— Woensdag gaven de burgers van Edinburg een feestmaal ter eere van lord Brougham. Ongeveer 650 personen waren daar aangezeten, terwijl bovendien ongeveer 400 heeren en dames als toeschouwers en toehoorders aanwezig waren. Ter beantwoording van den op hem uitgebragten feestdronk sprak de hoog bejaarde maar nog steeds heldere Staatsman eene rede uit, in welke hij zijne denkbeelden over de omkoopingen bij de verkiezingen, het Italiaansche vraagstuk en de betrekkingen tusschen Engeland en Frankrijk ontwikkelde. De onlangs geëindigde oorlog, zeide hij, heeft, met welk doel dan ook ondernomen, eene goede uitwerking gehad, want daardoor heeft de onafhankelijkheid der Italiaansche Natie een grooten stap voorwaarts gedaan, en hij hoopte de Italianen onder de heerschappij des Konings van Sardinië te zien, wat hij als het eenigste middel tot bevestiging hunner onafhankelijkheid beschouwde. Over Keizer Napoleon III liet zijn lordschap zich niet zeer gunstig uit, naardien hij meende dat die Monarch Engeland eene valsche gerustheid wilde inboezemen, ten einde het geene genoegzame middelen voor zijne veiligheid aan zou wenden. Engeland, voegde hij er bij, moest zijne naburen niet wantrouwen, maar toch vertrouwen in zichzelven stellen en, door zich te land en te water tegen elken mogelijken aanval toe te rusten, zoowel voor zijn eigen welzijn als voor dat zijns nabuurs zorg dragen.

— Omtrent den hevigen storm, die den 25 en 26 dezer de kusten van Groot-Brittanje heeft geteisterd, en waarvan onder de zeetijdingen bijzonderheden voorkomen, zijn van onderscheidene havens treurige berigten ontvangen. Volgens sommigen heeft in de laatste twintig, ja dertig jaren zulk een orkaan niet gewoed. Het nu reeds bekende aantal schipbreuken is ontzettend, en dat ook vele menschen daarbij het leven hebben verloren, behoeft naauwelijks gemeld te worden. Het treffendste is wel de schipbreuk van de stoomboot Royal Charter (waarvan wij reeds in ons Nommer van ll. vrijdag per telegraaf gewag maakten). Dit stoomschip, van Melbourne komende, met ongeveer 450 menschen en 79,000 oncen goud aan boord, naar Liverpool bestemd, is, na ll. maandag Queenstown aangedaan te hebben, op Redwharf Sands nabij Moelfra (eiland Anglesey), gestrand en zou in drie stukken gebroken zijn. Ongeveer 20 lijken waren reeds aangespoeld. Men had twee stoombooten derwaarts afgezonden en hoopte nog veel te redden. De Royal Charter wordt op £ 120,000 geschat. — Ook is aan de kustweringen enz. veel schade toegebragt. Tusschen Conway en Holyhead is een dijk doorgebroken en nabij Rhyl ongeveer een twaalftal ellen van den weg door den vloed weggespoeld, zoodat de passagiers op den spoorweg aldaar twee mijlen te voet moesten afleggen om de hun toegezonden waggons te bereiken. — Te Sidmouth drong de zee met vreeselijk geweld binnen, en het grootste gedeelte der benedenstad geraakte onder water. Men schrijft van daar dat de aard, kracht en duur van den storm aan een tropischen orkaan deden denken. — Het grootste gedeelte van den in aanbouw zijnde havendam te Ryde (eiland Wight) werd weggespoeld, en de schade zou veel grooter geweest zijn zoo de wind niet van het Z. Z. O. naar het W. Z. W. en W. ware gedraaid. — Men was zeer beducht voor de stoomboot Great Eastern, die in de buitenhaven van Holyhead lag en dus geheel aan den storm blootgesteld was. Bij het aanbreken van den dag begaven zich velen naar buiten om het monsterschip te zien, doch het lag veilig ten anker, zoo vast als een kasteel. Tegen tien ure, terwijl de storm nog steeds aanhield, geraakte de Great Eastern in eene draaijende beweging en scheen het strand te naderen. De grootste spanning heerschte nu onder de toeschouwers die geene deskundigen waren, en men vreesde voor eenig ongeval. Het bleek echter dat slechts een der ankers gebroken was, doch het andere anker bleef vast; als maatregel van voorzorg werden de stoomwerktuigen in beweging gebragt en kort daarna twee ankers uitgeworpen, waarop het schip zijne vorige stelling hernam en alle vrees verdween.

— Tijdingen uit New-York melden, dat in de zaak van het eiland San Juan geene verandering hoegenaamd gekomen was en dat de heer Harney volhardde bij zijn voornemen om daar te blijven.

— Volgens uit Engelsch Indië ontvangen berigten, werd eene expeditie voorbereid tegen de oproerlingen in Centraal-Indië en Terrai. Oude was rustig. Van de 450 gevangenen, welke uit de gevangenissen van Moundlaisir ontsnapt waren, had men er 300 weder gevat.

— Tijdingen uit Port-au-Prince van den 22 september houden in, dat de zamenzwering van meer ernstigen aard was dan men eerst had gedacht. Vijftig zaamgezworenen waren in hechtenis genomen. De stad was in staat van beleg verklaard.

— Een Australisch dagblad geeft het volgend verhaal ten beste: eenigen tijd geleden meldde een inboorling zich bij een Engelsch zendeling aan en verzocht door hem gedoopt te worden. „Hoe vele vrouwen hebt gij?" luidde de vraag. — „Twee." — Dan kan ik u niet doopen, gij moogt slechts ééne vrouw hebben." — „Dan zal ik de andere afschaffen." — Na verloop van eene week komt de wilde terug en herhaalt zijn vroeger verzoek, dewijl hij nu zijne tweede vrouw afgeschaft had. — „Waar is zij gebleven?" — „Wel," antwoordde de ander, met een argeloozen glimlach, „ik heb haar opgegeten."

PARIJS den 28 October.

(*Particuliere Correspondentie.*)

De heden ontvangen berigten bevestigen wat ik u vroeger aangaande de te Breslau tot stand gekomen overeenstemming tusschen Pruissen en Rusland over de Italiaansche zaken schreef. De wenschen der bevolkingen zullen geraadpleegd en overwogen worden; dit is de voornaamste grondslag waar het Congres op rusten zal. En werkelijk kunnen de Mogendheden geene uitspraak doen dan na eene nieuwe verklaring van den wil des Italiaanschen Volks. Kondigde toch het Congres de aanhechting aan Sardinië af en wierd aan de herstelling der Hertogen bij de algemeene Volksstemming de voorkeur gegeven, dan zou zijn besluit krachteloos gemaakt zijn. Verklaarde het zich daarentegen ter gunste der vorige Souvereinen en werden deze door de algemeene stemming verworpen, zijne beslissing zou evenzeer ijdel wezen. Het Congres zal derhalve te onderzoeken hebben of de volkswensch zonder eenigen drang van buiten en op de striktst wettige wijze geuit is. Na dus, in de eerste plaats, den afstand van Lombardije te hebben bekrachtigd, zal een nieuw beroep op het Volk zijne eerste handeling moeten zijn. Het tweede gedeelte zijner taak is vervolgens de uitkomsten dier algemeene stemming te onderzoeken en die als grondslag der volkomen reorganisatie van Italië te bekrachtigen. Dit is het waaromtrent de vier groote Mogendheden overeengekomen zijn; men wacht nog alleen op Engelands toetreding en twijfelt er niet aan of deze zal nu ook volgen.

De Constitutionnel levert heden over dit onderwerp, het Congres, een eerste artikel, maar hetwelk zoo zwak is dat de nieuwe hoofdredacteur, de heer Grandguillot, er weinig eer van heeft. Getuigen deze voor de hand daaraan ontleende woorden: „Wij gelooven aan een Congres, en wij zeggen het zonder omwegen, wij gelooven er aan omdat de omstandigheden het gebieden; omdat, volgens de regelen eener goede staatkunde, de gebeurde zaken als zoodanig aangenomen en niet bediscussieerd worden." Waartoe, vragen wij, is een Congres dan noodig, als het niets heeft te doen dan alles aan te nemen en er niets meer te behandelen overblijft?

Ziehier een feit van geheel anderen aard, hetwelk opmerking verdient. De Napelsche Regering heeft tot het invoeren der conscriptie volgens het Fransche stelsel besloten en daarbij zelfs dat der plaatsvervanging aangenomen. Ieder mannelijk onderdaan, zoo verklaart zij, wordt soldaat geboren, maar kan zich voor den gemiddelden prijs van 250 ducaten vrijkoopen. In Frankrijk bedraagt de som der vrijstelling van de krijgsdienst 2000 francs.

De Moniteur van Bologna blijft het berigt der in hechtenisneming van den Bisschop van Rimini ten sterkste wederspreken. Wat zal nu de Univers zeggen, die zulke krachtige brieven tegen deze geheel uit de verbeelding geputte schenddaad heeft opgenomen?

Het half-maandelijksch tijdschrift le Correspondant behelst een allerhevigst artikel van den Graaf de Montalembert, met het opschrift: „Pius IX en Frankrijk in 1849 en 1859." Welligt kom ik daarop in een volgend schrijven terug.

Heden is de Keizer te Versailles ter jagt gegaan. Graaf Walewski en anderen vergezelden hem. Gisteren namiddag had Z. M. het nijverheidspaleis bezocht, waar de maarschalk Randon hem ontving en waar proeven met een volgens een nieuw stelsel vervaardigden luchtbal genomen werden.

— Het paleis van het Luxemburg is heden door eene groote ramp getroffen. De vergaderzaal van den Senaat, een der schoonste gedeelten van dat gebouw, is door brand zeer zwaar beschadigd. Onder de regering van Lodewijk Filips werd dat paleis, hetwelk ten jare 1615 door Jacques Desbrasses voor Maria van Medicis, naar het plan van het paleis Pitti te Florence, werd gebouwd, met een vleugel vergroot en tusschen dezen en het oude paleis eene zaal voor de zittingen van de Kamer der Pairs daargesteld, aan welke de architect van het paleis niets spaarde wat haar, door schilder-, beeldhouw- en verguldwerk, prachtig maken kon. In den koepel dezer zaal nu, die zich trotsch boven de meeste overige gedeelten des gebouws verhief, en uit welken de lichtkroon die haar verlichten moest afdaalde, is in den afgeloopen nacht omstreeks één ure brand ontstaan. De koepel is geheel vernield en de meeste zetels der leden van den Senaat zijn verbrand, maar het grootste gedeelte der schilderijen en standbeelden is gespaard gebleven, terwijl de vlammen gelukkiger wijze de eerst onlangs voltooide troonzaal, de boekerij, het archief, de historische vertrekken van Maria van Medecis enz., niet bereikt hebben. Twee beambten van den Senaat, een sergeant der pompiers en een bewoner van de wijk zijn gekwetst. Een onderzoek naar de nog onbekende oorzaken van deze ramp is ingesteld. Eerst ten half drie ure was men, in weerwil der loffelijkste pogingen, den brand meester. De heer Troplong, voorzitter van den Senaat, die geruimen tijd op zijn landgoed had doorgebragt, was eerst gisteren avond in het klein Luxemburg teruggekeerd, terwijl de heer de Roijer, eerste vice-president van den Senaat, die gelijkstraats woonde, zich ter naauwernood met zijne familie heeft kunnen bergen.

— Gisteren kwam de maarschalk Canrobert in deze hoofdstad aan.

— Prins Napoleon en zijn gevolg, die uit hoofde van den storm welke sedert een paar dagen in het kanaal heerschte, de terugreis uit Engeland niet over Havre hadden kunnen nemen, zijn gisteren morgen, in weêrwil eener ontzettend holle zee, te Calais aangekomen.

— De Univers neemt heden de beide volgende door de Agence Havas medegedeelde depêches op:

„Bologna 26 october. — Het door den telegraaf medegedeelde en vervolgens door het Journal de Rome overgenomen berigt, betreffende de arrestatie van den Bisschop van Rimini, is valsch. Hetzelfde is het geval met de bewering ten aanzien der emigratie van priesters uit Romagna."

„Bologna 27 october. — De Moniteur van Bologna wederspreekt het berigt der arrestatie van Monsr. den Bisschop van Rimini. Drie monnikken zijn gearresteerd; ernstige beschuldigingen rusten op hen. De Regering zal door authentieke bewijsstukken de onlangs door de Univers medegedeelde correspondentie logenstraffen."

Op de mededeeling dezer depêches laat de Univers volgen: „Men schreef ons den 22 october uit Rome en den 19den uit Bologna dat de Regering der oproerlingen vast besloten had alles te ontkennen wat men ten haren laste aan het licht zou brengen. Dit besluit mededeelende, dachten wij wel dat de uitvoering daarvan spoedig volgen zou. Zulks is het geval dan ook reeds geweest. Wij zien met ongeduld de door den Moniteur van Bologna toegezegde *authentieke bewijsstukken* te gemoet, en hopen dat het blad zich niet bepalen zal bij het geven van zijne eigen verzekeringen voor *authentiek bewijsstuk*; men weet te goed van hoeveel waarde die zijn. Onze correspondenten zijn wijders bereid den strijd vol te houden, en ook thans, even als vóór tien jaren, toen de Mazzinisten en Garibaldisten de te Rome bedreven rooverijen, heiligschennissen en moorden ontkenden, zal de waarheid ten slotte zegevieren. Het zijn nog dezelfde personen; zij handelen nog eveneens en maken nog even onbeschaamd van leugentaal gebruik."

— H. M. de Koningin der Nederlanden en de Groothertogin van Baden, zijn, volgens telegrafisch berigt, heden morgen te Nizza aangekomen.

KEULEN den 28 October.

Tijdens het bezoek te Breslau heeft de Prins Regent van Pruissen den baron von Budberg, Russisch gezant bij het Pruissische Hof, eene met brillanten omzette gouden snuifdoos, als blijk van erkentelijkheid, geschonken. De hoogste ordes-decoratie welke een gezant te Berlijn ontvangen kan, die der orde van den Rooden Adelaar eerste klasse, had de baron reeds vroeger ontvangen.

— In de groote porseleinfabriek te Berlijn zijn de geschenken nu voltooid, door den Koning en de Koningin van Pruissen, naar aanleiding van hun laatste bezoek te Rome, voor den Paus bestemd. Zij behooren tot de prachtigste ooit in die fabriek vervaardigde kunstwerken, en bestaan in twee groote vazen en eene zeer smaakvolle, met voortreffelijk schilderwerk versierde tafel.

— Bij velen te Berlijn heerscht groote ontevredenheid over het weigerend antwoord des ministers von Schwerin, op het verzoek om aldaar bij gelegenheid van het Schillersfeest openbare optogten te houden. Onderanderen is zulks aan de boekdrukkers en letterzetters geweigerd. Als reden der weigering noemt de Minister onderanderen de ziekte des Konings, en deze reden wil men eerbiedigen, al is het dat zij bij vroegere gelegenheden niet overwegend gegolden heeft; maar als verder gezegd wordt dat zoodanige feestelijkheden de maat van vroeger gehoudene overschrijden zouden, dan voeren de voorstanders hier tegen aan, hoe ook Schiller wat vóór hem gedaan was ver te boven streefde en dat bij veel onbeduidender gelegenheden feestelijke optogten niet verboden geworden zijn. Men blijft dus in het verbod, zonder het den minister in de eerste plaats te wijten, eene vrees der politie voor democratische demonstratien en rustverstoring zien, voor hoedanige vrees nogtans geen grond hoegenaamd bestaat. Pogingen worden nu nog aangewend om de optogten, indien dan al niet des avonds bij fakkellicht, althans over dag te mogen doen plaats hebben. Ook te Potsdam is het houden van feestelijke optogten verboden; hoogstens zullen vreugdevuren op de nabijgelegen bergen mogen ontstoken worden.

— Te Weenen zullen de Schillersfeesten door niets belemmerd worden. Het feestcommitté houdt dagelijks, onder het voorzitterschap van graaf Thun, twee zittingen in het akademiegebouw. Er zal een luisterrijke optogt bij fakkellicht plaats hebben. Eene herinneringsmedaille, door professor Radnitzky vervaardigd, wordt, zonder aftrek van eenige kosten van graveren of munten, ten voordeele der Schillers-stichting afgestaan.

— De Keizer van Rusland is dingsdag morgen met zijn gevolg van Breslau te Warschau teruggekeerd.

Schamyl heeft Petersburg den 19 dezer weder verlaten, om zich, na een kortstondig oponthoud te Moskou, naar zijne bestendige verblijfplaats Kaluga te begeven.

Per Telegraaf.

LONDEN den 29 October.

Volgens de Times zullen de schepen, welke voor de Chinesche expeditie bestemd zijn, in het begin van november vertrekken.

De Economist houdt het er voor, dat voor het oogenblik geen gevaar voor een Europeschen oorlog bestaat en dat de vooruitzigten van Italië zeer goed zijn.

(*Tweede depêche.*)

De Times behelst een brief van Keizer Napoleon aan den Koning van Sardinië, van 20 dezer. Daarin wordt gezegd dat Italië uit onafhankelijke, door een bond vereenigde Staten bestaan moet, met eene nationale vlag en een gemeenschappelijk tol- en muntstelsel. Het centraal bewind zetelt te Rome, en is uit vertegenwoordigers zamengesteld, door de Vorsten uit door de Kamers opgemaakte lijst te benoemen. De Paus zal voorzitter der Confederatie zijn en hervormingen invoeren. Oostenrijk ziet af van het regt om in Piacenza, Ferrara enz. bezetting te leggen. Venetië moet eene zuivere Italiaansche provincie worden. Parma en Piacenza worden vereenigd met Piemont. Modena komt aan de Hertogin van Parma. Toskane keert aan den Groothertog Ferdinand terug. Een stelsel van goed geordende vrijheid moet in Italië ingevoerd en een bondsleger georganiseerd, Mantua en Peschiera moeten bondsvestingen worden.

PARIJS den 29 October.

Men verzekert dat de Regeringen van Pruissen en Rusland het volkomen eens zijn over de voorwaarden voor een te houden Congres.

Slotkoers der 3 pct. Fransche fondsen 69.50.

Tweede depêche.

Volgens de Patrie heeft de Paus aan den Hertog van Grammont zijne gezindheid te kennen gegeven om hervormingen tot stand te brengen.

Naar luid van het nieuwe beurs-reglement, zullen de officiële zaken ten drie ure des namiddags eindigen en de zaken der assistenten ten vijf ure. Des avonds zal eene supplement-notering publiek worden gemaakt.

AUGSBURG den 29 October.

De kantonnale regtbank heeft zich onbevoegd verklaard uitspraak te doen in de aanklagt van professor Vogt van Genève tegen de Allgemeine Zeitung, daar de zaak behoort tot de competentie der regtbank van gezworenen.

LONDEN den 29 October.

KOFFIJ en THEE vast. — SUIKER stil. — Andere Koloniale Artikelen onveranderd. — OLIEN. Lijn- 27.9; Raap- 35¼; Palm- 47.6 betaald en zeer vast. — TALK in loco 59.3, op levering 59.6 a 59.

LIVERPOOL den 29 October.

KATOEN. 10,000 b. werden heden verhandeld tot iets betere prijzen.

BERLIJN den 29 October.

ROGGE per Oct. 45¼ th.; per voorjaar 44 th. — OLIE per Oct. $10\frac{7}{12}$, per Voorjaar 11⅛.

PARIJS den 29 October.

Frankrijk 3 pc. 69.50. Cred. Mob. 775. Spanje 3 pc. 41¾.

LONDEN den 29 October.

De 3 pc. Geconsolid. 96 a ⅛. Rusland 4½ pc. 98⅞. Spanje 1¾ pc. 32⅜ a ¾; dito Buitenl. 3 pc. 44¼ a 45½. Mexico 3 pc. 21⅞ a 22. Venezuela 4½ pc. 27¾ a 28⅛; dito Uitgest. 14¼ a 14¾.

WEENEN den 29 October.

Nationale Metalliek 5 pc. 75.50. Metalliek 5 pc. 70.50. Wissel Londen ƒ 124.75.

FRANKFORT den 29 October.

Metalliek 5 pc. 53; dito Nationale 5 pc. 57⅞. Spanje 1¾ pc. 31⅛; dito 3 pc. 40⅝.

ANTWERPEN den 29 October.

Spanje 1¾ pc. 31¼; dito Binnenl. 3 pc. 41⅛. Metall. 5 pc. 55⅛; dito Nation. 5 pc. 59½.

BINNENLAND.

's GRAVENHAGE den 29 October.

Heden had in eene plegtige openbare vergadering van den Hoogen Raad der Nederlanden plaats de installatie van den nieuw benoemden raadsheer mr. J. H. van der Sande. — Nadat de nieuw benoemde door den griffier was binnengeleid en voor den Voorzitter had plaats genomen, nam de heer procureur-generaal mr. van Maanen het gebruikelijk requisitoir tot toelating van den heer van der Sande. De heer voorzitter mr. de Greve nam daarop het woord en schetste in eene sierlijke rede den levensloop van den voortreffelijken en beminden overleden ambtgenoot. Ofschoon hij zich niet in staat rekende dien onvergetelijke naar verdienste te waarderen, wilde hij echter de plegtige installatie van zijn opvolger doen voorafgaan door een kort woord van herinnering en hulde aan den waardigen Modderman. Op 24 april 1796 geboren, en aan de Groningsche Hoogeschool zijne regtsgeleerde studien onder de leiding van den uitstekenden Gratama en Duymaer van Twist volbragt hebbende, werd in 1817 reeds eene verhandeling van hem bekroond. Den 30 januarij 1819 werd hij bevorderd tot doctor in de regten. Van 1819 tot 1827 vestigde hij zich als advocaat in het bloeijende Veendam; van 1834—1843 was hij advocaat en procureur bij de Arrondissements-Regtbank te Winschoten. In 1840 benoemd tot lid der Tweede Kamer van de Staten-Generaal, besloot hij alstoen de praktijk vaarwel te zeggen. In 1843 werd hij benoemd tot kantonregter te Winschoten. Zijne staatkundige loopbaan duurde van 1840—1847; in zijne staatkundige gevoelens was hij gematigd. Hoewel niet met schitterende redenaarstalenten begaafd, werd hij met belangstelling gehoord. Hij stelde de zaak helder voor, en somtijds vertoonde zich in zijne voordragten een sprank van humor. In 1847 op de voordragt der Tweede Kamer gebragt, ter vervulling eener vacature in den Hoogen Raad, werd hij door Koning Willem II benoemd in dezen Raad zitting te nemen. Hier onderscheidde hij zich door uitstekende wetenschappelijke regtskennis, door kortheid en bondigheid van stijl; de bewonderenswaardige practische regtsgeleerdheid met groote gemakkelijkheid van werken gaven hem genoeg tijd voor huiselijk en gezellig verkeer. In 1842 nam hij den zwaren post op van voorzitter der algemeene commissie van liquidatie van de voormalige wees- en momboirkamers, welke hij tot aan zijnen dood met ijver heeft waargenomen, zonder ooit aan zijne andere ambtsbetrekking te kort te doen.

Hij voegde bij de edelste en beminnelijkste hoedanigheden, eenvoudigheid, huiselijkheid, nederigheid, godsdienstigheid, verdraagzaamheid: hij was niet gelukkiger dan te midden van zijn hem dierbaar gezin. Onder de vele slagen die hem troffen, was hij voorbeeldig geduldig en gedroeg zich als echt Christen.

Na eene ongesteldheid van weinige weken overleed hij in 63jarigen ouderdom, de zijnen in rouw en ons in droefheid achterlatende. Moge zijn voorbeeld zijnen waardigen zonen en ons aansparen zijne voetstappen te drukken!

Vervolgens het woord tot den heer van der Sande rigtende, zeide de voorzitter in substantie: ik heet u welkom in ons midden. Wat zou ik u beter kunnen toewenschen dan dat ge het waardige voorbeeld van uwen onvergetelijken voorganger zult volgen. Eene goede verwachting hebt ge reeds door uwe ijverige studie en kennis opgewekt; hebt gij als lid van het Hof in Zuidholland aller achting verworven, ook van ons zult ge de meeste welwillendheid ondervinden.

Daarna gaf de voorzitter den nieuw benoemde kennis dat hij deel zou uitmaken van de Kamer van strafzaken, en noodigde hij hem uit reeds dadelijk zitting te nemen.

Hiermede was deze plegtige openbare zitting afgeloopen.

— Het Provinciaal Geregtshof in Zuidholland heeft heden in hooger beroep uitspraak gedaan in de zaak van den heer A. J. v. T., boekhandelaar, en V. S., tooneelkunstenaar, door de Arrondissements Regtbank veroordeeld wegens onderlinge mishandeling, de eerste tot *f* 3 en de tweede tot *f* 25 geldboete. Het Hof heeft vernietigd het door den officier ingestelde hooger beroep, en het vonnis des eersten regters bevestigd.

— Heden middag zal bij den Engelschen Gezant, lord Napier, een diner plaats hebben.

— Heden ochtend is op plegtige wijze op de burgerlijke begraafplaats ter aarde besteld het stoffelijk overschot van den gewezen stafmuziekant bij het regement grenadiers en jagers. De lijkwagen werd gevolgd door het geheele korps muziekanten der grenadiers, de leden van het orkest van den Koninklijken schouwburg en eenige leden van het Zuidhollandsch tooneel. Op het graf werden door het muziekkorps eenige nommers treurmuziek uitgevoerd.

ROTTERDAM den 29 October.

Door het Departement Rotterdam der Maatschappij ter bevordering van Nijverheid werd op donderdag avond, 27 dezer, hare tweede winterbijeenkomst gehouden. — Na eenige huishoudelijke werkzaamheden, waaronder het benoemen van den heer E. Oschner tot secretaris van het Departement, volgde het verslag omtrent een voorloopig onderzoek der nieuw gepatenteerde pompkleppen van Perreaux & Co., welke uit gevulcaniseerd caoutchoux vervaardigd worden. Het verslag luidde gunstig en gaf aanleiding tot eenige verdere mededeelingen en inlichtingen. Eenige dier pompkleppen werden ter bezigtiging der vergadering gesteld. Ook werd ter bezigtiging gesteld een waterfiltreer van zandsteen.

Hierna werd in behandeling genomen de vraag: „Is het verleenen van octrooijen *voor*- of *na*deelig ter bevordering van nijverheid"? Na eene belangrijke gedachtenwisseling bleek duidelijk dat de vergadering bijna eenparig van gevoelen was, dat octrooijen niet wenschelijk zijn en dat eene belooning van Regeringswege voor den uitvinder doelmatiger zoude zijn.

De *Arnhemsche Courant* deelde gisteren mede, dat de Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië zou zijn teruggeroepen.

Onze Haagsche correspondent, ons daaromtrent informerende, meent het er voor te mogen houden, dat dit berigt onjuist is.

De gewone audientie van den Minister van Finantien zal op aanstaanden donderdag 3 november 1859 geen plaats hebben. Men kan uit deze omstandigheid reeds opmaken dat de openbare behandeling over de wet tot bekrachtiging van artikelen der concessien voor den aanleg en exploitatie der Noorder- en Zuiderspoorwegen, in de volgende week reeds zal plaats hebben.

Aan de chefs van de infanteriekorpsen des legers is door den Minister van Oorlog eene circulaire gerigt, waarbij tot nader order aan de onderofficieren en korporaals van gemelde korpsen, die genegen mogten zijn bij het leger in de Oost-Indië over te gaan, eene premie zal worden toegekend, en wel voor de onderofficieren ten bedrage van *f* 140 en voor de korporaals van *f* 125.

Wij vernemen dat aan het examen, dat in de volgende maand aan de Konink. Militaire Akademie te Breda zal plaats hebben, 79 aspiranten zullen deelnemen dingende naar de betrekking van 2den luit., en wel 63 voor het wapen der infanterie, 11 voor dat der kavalerie en 5 voor dat der artillerie. De commissie, belast met het afnemen van het examen, zal de onderofficieren van hunne resp. korpsen bij partijen naar Breda ontbieden, zullende de adspiranten voor het wapen der kavalerie, na alvorens aldaar het theoretische examen te hebben afgelegd, naar 's Gravenhage vertrekken, ten einde daar ter plaatse onder toezigt van den kolonel Castendijk, kommandant van het 3de reg. dragonders, en den majoor Sodenkamp van gemeld reg., blijken van hunne practische bekwaamheden te geven.

Ter vervulling der vacature is den 25 dezer bij de Hervormde gemeente te Schraard (cl. Franeker) beroepen ds. J. A. P. Ris Lambers, pred. te Cocksdorp op Texel.

— De gisteren te Gorinchem gehouden St. Huibertbeestenmarkt, of toonmarkt, was druk bezocht. Een groot aantal beesten, omstreeks 4000, was ter markt gevoerd, terwijl de prijzen zeer hoog waren. Veel vee werd door buitenlandsche kooplieden opgekocht; vet vee was weinig aangevoerd, doch gold hooge prijzen; in andere soorten, vooral in jong goed, was de handel zeer levendig.

— Eergisteren avond hebben de drie dwergen, de heeren Jean Piccolo, 25 jaar, Jean Petit, 24 jaar, en Kisz Joszi, 18 jaar, in het grand théâtre des variétés van den heer A. van Lier Jz. te Amsterdam, in vereeniging met het Duitsche tooneelgezelschap, de reeks hunner voorstellingen, aldaar ter stede te geven, geopend. Het zijn welgemaakte, vlugge en schrandere mannetjes, die, op elkaar gezet, naauwelijks eene gewone menschenlengte bereiken. Zij spelen hunne rollen levendig en kunstvaardig, terwijl zij hunne chansonettes alleraardigst voordragen.

— De heer Klaas van Wieringen Hz. te Mijdrecht heeft aan de kerk aldaar de som van *f* 5000 ten geschenke gegeven.

— Op de eergisteren te Maastricht gehouden najaarspaardenmarkt waren slechts 60 a 70 paarden aangevoerd. Daarentegen was eene buitengewone hoeveelheid rundvee aangebragt. De handel was levendig.

Burgerlijke Stand.

ROTTERDAM den 29 October.

OVERLEDEN: A. M. W. Furstenberg, jd., 42 j. — M. Kuhn, jm., 59 j. — J. B. Mersel, wedn. van C. Mommers, 79 j. — H. G. den Hartog, z., 1 m. — S. Sanders, z., 2 j. — N. H. Koert, d., 1 j. — P. Boekhout, z., 1 m. — L. F. Mettrop, d., 5 m. — C. Pors, z., 1 m. — J. Barzilay, man van H. J. Feteres, 55 j.

BEVALLEN: H. Melis, geb. van der Heyden, levenl. d. — J. Blom, geb. Stoorvogel, z. — J. Willems, geb. Veltman, d. — J. de Leeuwe, geb. Davids, d. — C. M. Vens, geb. Edeling, z. — C. J. Abels, geb. Zantman, d. — H. Khonraad, geb. Hoorenman, d. — A. M. Groeneweg, geb. Gerritsen, z. — S. Rijs, geb. Spaanbroek, z. — B. Jacobson, geb. van Westerborg, d. — L. C. van Ham, geb. de Jong van 't Wout, d. — A. M. Janssen Smit, geb. van Buurstede, z. — E. de Haan, geb. Gielen, z. — M. Doodewaard, geb. van Collem, z.

ONDERTROUWD. J. J. Möller, jm., 22 j., met H. J. Klute, jd., 23 j. — J. K. Kans, jm., 32 j., met P. van 't Hof, jd., 25 j. — D. Tillemans, wedn., 35 j., met E. C. Paling, jd., 26 j. — J. Hoogstraten, jm., 28 j., met P. C. Huygen, jd., 20 j. — W. Goudswaard, jm., 22 j., met N. S. de Regt, jd., 21 j. — J. Vijgenboom, jm., 32 j., met H. van der Vloet, jd., 30 j. — J. A. Rochussen, wedn., 40 j., met A. M. van Rossem, jd., 38 j. — L. A. van Pieterson, jm., 26 j., met H. Smits, jd., 25 j. — C. B. Lagewaard, jm., 28 j., met R. E. Snel, jd., 31 j. — H. van Mil, jm, 31 j., met A. J. Goossen, jd., 28 j. — A. Baumgart, jm., 25 j., met J. Mengelberg, jd., 29 j. — A. P. Stade, jm., 42 j., met N. Duyvewaardt, jd., 33 j. — N. W. van Vijmen, jm., 28 j., met M. van Lindt, jd., 29 j. — G. Leygraff, jm., 53 j., met M. P. Heymans, jd., 37 j. — J. E. Mansvelder, jm., 31 j., met M. de Vries, jd., 27 j. — J. van Lindt, jm., 31 j., met W. J. Rowel, jd., 18 j. — K. Diederik, jm., 23 j., met J. de Vos, jd., 27 j. — H. L. Firet, jm., 21 j., met M. Oosterwijk, jd., 21 j. — C. W. Wijnen, jm., 22 j., met A. C. Schaap, jd., 26 j. — G. Zondervan, jm., 23 j., met J. D. Wijgant, jd., 25 j.

Ingezonden Stukken.

Wij Ondergeteekenden, Passagiers aan boord der Stoomboot *Sea Gull*, van Rotterdam den 22 dezer, betuigen bij deze gaarne onze bewondering voor den moed, de koelbloedigheid en de volharding, betoond door Kapit. *Sawyer*, in de redding van de Stoomboot „*Lord Raglan*", welke laatste door Kapitein *Sawyer*, met groot gevaar voor zichzelven, voor totaal verlies op de Maasdroogte, bij Brielle, bewaard is. De *Lord Raglan*, door zwaar stooten een gedeelte van den achtersteven met het roer verloren hebbende, en dus geheel reddeloos, had de noodvlag moeten hijschen, en de booten gereed maken tot redding van passagiers en equipage. Intusschen kwam Kapitein *Sawyer*, het gevaar bemerkende, en terwijl zijn schip op de baar stiet, naast de „*Lord Raglan*", kreeg een tros aan boord, sleepte hem over de bank in diep water en bragt hem verder in veiligheid te Hull, aldus het schip ca. 200 mijlen gesleept hebbende, in eene zeer hooge zee, in den stormachtigen nacht van Zaturdag, en met veel gevaar en moeite bij het herhaaldelijk breken der touwen. Wij vertrouwen dat de diensten, door Kapitein *Sawyer* en zijne Eguipage bij deze gelegenheid bewezen, behoorlijk door de belanghebbenden zullen erkend worden.

Geteekend voor de Mede-Passagiers:
(*get.*) Captain JOSEPH PEGG, Reeder.
Chevalier CHARLES SCHMID.
CHARLES BECKETT, M. D.
CORN. DE WAAL.

Op de Reede te Hull, 24 *October* 1859.

Beurstijdingen.

ROTTERDAM den 29 October.

			l. k.	h. k.	gebl. k.
Nederl....	Werk. Schuld 2½ pCt.		63¾		
„	dito dito 4	„	96 9/16		
„	Amort. Syndic. 3½	„	94½		
Spanje,..	Obl. 3 pCt. nu 1¾	„	31⅝		
„	Certif. Coupons	„	4¼		
Portugal,	Obl. 1856 7/9. 3	„	42¼		
Rusland,	Obl. Lond... 3	„	64⅜		
„	bij Stiegl. 1854 4	„	90 7/16		
„	dito dito 1855 5	„	99¼		
Oostenr.,	Obl. in Metal. 2½	„	27⅜	27 7/16	27⅜
„	dito dito 5	„	51½	51⅝	
„	dito Nat. Met. 5	„	56 1/16	56⅛	56 1/16
„	Priorit. Loten. *f*		89		
Venez.,..	Oblig. 1½	„	13¾		

Handel en variatie waren heden onbeteekenend.

Het Commité der Effectenhandelaren,
H. A. MARCELIS, Secretaris.

Laatste prijzen ten 3 ure: Spanje, Obligatien binnenlandsche a 6/m., 3 pc., 40 13/16. Rusland, Spoorweg-Aandeelen *f* 220⅜, *f* 220½, *f* 220⅜; Obligatien bij Stieglitz 1855, 5 pc., 99¼. Oostenrijk, Oude Metalliek, 51⅜; dito Nationale, 5 pc., 56 1/16, 56⅜, 56⅜.

AMSTERDAM den 29 October.

			l. k.	h. k.	gebl. k.
Nederl....	Werk. Schuld 2½ pCt.		63¾	63 13/16	63¾
„	dito dito 3	„	75¾	76	76
„	dito dito 4	„	96¾	97⅛	97
„	Amort-Synd...3½	„			
„	Handel-Maats.4½	„			
„	O. I. Leening 4	„			
„	Leen. Holl. Sp.	„			
„	Rijn-Spoorw...4½	„			
„	Maats. v. Weld. 4	„			
België,...	Cert. *Rothsch.* 2½	„	51½		
Frankrijk,	Certificaten....3	„	62¾		
Spanje, ..	Buitenlands. ..1¾	„	31½	31 11/16	31 11/16
„	dito 3	„	44		
„	Binn. a *f* 6000 3	„	40⅞	41	41
„	Amort. Schuld.........				
„	Bew. v. Coup..........				
Portugal,	Oblig. ....3 pCt.		43½		
„	dito 1856/57..3	„	42 3/16	42¼	42¼
„	dito Uitgest...				
Rusland,	Obl. *Hope en C.* 5	„	103⅛	103¼	103⅛
„	dito 1828/29..5	„			
„	Cert. 1831/33..5	„	84¾	85⅜	
„	dito 1840......4	„	81¼		
„	dito *Stieglitz*..4	„	81⅛		
„	dito d.° Nieuwe 5	„	90¼		
„	dito d.° 1855 N. 5	„	99¼		
„	dito te Londen 5	„			
„	dito v. Assign. 6	„	62¼		
„	Inschr. dito ...6	„			
Polen,....	Aand. 1835..........*f*				
„	Obligatien......4 pCt.				
Pruissen,	Oblig............ 4½	„			
„	Aand....... 3½	„			
Oostenr.,	Obl. *Goll en C.* 5	„	61¼		
„	dito dito 4	„			
„	dito Met. Oude 5	„	51⅜	51 11/16	51⅝
„	dito N. te Ams. 5	„	71	71⅜	71⅜
„	dito Nat. Met. 5	„	56 3/16	56½	56⅜
„	dito Metall.....2½	„	27½	27 9/16	27½
„	Wen. Ad. fl 250 4	„	265		
Brazilië,	1824, £ 100, 5	„			
Equador,	£ 100...........1	„	14¾		
Venez.....	Obligatien......3	„	26¼	26¾	26¾
„	Uitgestelde 1½	„	13 15/16	14⅛	14⅛
Grenada,	Obligatien......3¾	„	15 1/16	15 3/16	15 3/16
„	Uitgestelde		5		
Mexico,..	Obligatien......3	„	20¼		
Illinois,	7	„			

Rusland, Spoorw. Actien, volgef., 5 pc., 219, 219¾. Weener Bankactien *f* 818. Fr. Oostenr. Spoorw. Obl., bij Hope, 3 pc., *f* 120. Philad., bij Hope & Co., Lr. A, *f* 95. dito Lr. B, *f* 99⅞. Griekenland, 5 pc., 3 5/16. Nieuwe Russen 64 3/16.

Beleening 3 pc., Prolongatie 3 pc., Disconto 3 pc.

Van Hollandsche fondsen waren 2½ pcts. meer aangeboden; 4 en 3 pcts. iets aangenamer. Van vreemde Oostenrijksche en Spaansche vaster. In de overige soorten was weinig handel of variatie. Naar Venezuela en Grenada was eenige meerdere vraag.

Laatste prijzen ten 5 ure: Holland, 2½ pc., 64¾. Spanje, 1¾ pc., 31⅝ a 11/16; dito Binnenl. 3 pc., 40⅞ a 15/16. Oostenrijk, Metall., 5 pc., 51⅝; idem Nat., 5 pc., 56⅜.

Handelsberigten.

ROTTERDAM den 29 October.
(*Overzigt der Week.*)

KOFFIJ. Bleef vast op vorige prijzen, de omgang bepaalde zich echter voor de behoefde, tot laatste veilingsprijzen werd over het geheel vruchteloos gezocht.

THEE. Blijft in eene vaste stemming, vooral de Java soorten waar nog veel van uitgevoerd wordt. Van Chinesche is zeer gering voorhanden, waardoor de houders in de tweede hand ferm blijven, doch buiten dadelijke behoefte wordt er niet gekocht.

SUIKER. Ruwe. De omzet bepaalde zich tot 274 kranj. Java ex Triton tot geheimen prijs. Overigens blijft de markt zeer vast en zijn de houders niet genegen tot de bestaande markt te realiseren. Geraffineerd. Bij gebrek aan disp. voorraad met weinig omgang.

RIJST. De afdoeningen in de eerste hand, bestaande in 2000 b. Java per M. van Rossem a *f* 7½, en circa 10,000 matt. en 5000 b. a *f* 6¼, reeds vermeld; in gep. soorten bepaalde zich de omgang tot vorige prijzen voor de comsumtie.

SPECERIJEN blijven nominaal op vorige prijzen.

TABAK. Gedurende deze week werden afgedaan 103 v. Maryland, benevens 48 v. Virginie. Aangevoerd werden pr. *Arnold Böninger*, van Baltimore, 475 v. Maryland, 64 v. Virginie en 4 v. Stelen, en pr. *Activo*, van Havana, 34 cer. Havana. Donderdag 3 Nov. komen in veiling 200/m. 2.a Cortados, 58 Manilla Cigaren; 200/m. dito, 56 dito dito en 30 ceroentjes Cigaren-Bindstroo, terwijl 17 Nov. geveild worden 1222 p. T A N L, 1237 p. dito G G, 90 p. dito S V D P en 360 p. dito A B K.

KATOEN. In afwachting der veiling op aanstaanden Woensdag alhier door de Ned. Handel-Maatschappij te houden, had geen omzet van eenig belang plaats. Op de hoogere berigten van de hoofdmarkten is echter de stemming zeer vast.

METALEN. Banca Tin blijft in eene flaauwe stemming; tot *f* 81 hadden in het begin der week kleine omzettingen plaats, doch kan men nu tot *f* 80 koopen. In Koper niets omgegaan.

HUIDEN. De verkoopen bestonden in 2050 stuks Oost-Indische per Veturia, en 1534 st. dito per Taman, van Soerabaija.

MEEKRAP. De aanbiedingen waren redelijk en tot prijzen der vorige week is er nog al iets gedaan. Wortels werden doorgaans te hoog gehouden, om te kunnen verkoopen.

Van INDIGO is deze week een klein partijtje afgedaan tot 20 c. avance op de laatste veilingprijzen, en blijft het artikel in een goeden staat.

ASSCHEN. Potasch. Petersb. *f* 16¼; Amerik. 1a New-York 1859 *f* 17. Paarlasch *f* 18.

HARST. Br. Amerik. *f* 2⅜ a *f* 3¼. Transparante *f* 3¾ a *f* 4½.

VERWHOUTEN. Van Domingo Campêche is al wat nog a *f* 2¾ te koop was, opgeruimd.

ZWAVEL. Van Ruwe wordt eene partij circa 100 ton gewacht, te koop a *f* 5½, tot welken prijs 25 ton is afgedaan.

VETWAREN vast in prijs doch met kleinen handel. Van New-York worden 630 v. Zuidzeetraan verwacht, die zeilende tot *f* 32 te koop zijn. Van Palmolie zijn circa 130/m. kil. per Ivoorkust aangebragt, waarmede de eigenaar voorloopig op de hoogere buitenlandsche berigten niet aan de markt is. Prima is bij partij tot *f* 27½ gedaan, doch moeijelijk meer zoo te koop. Prima Cochin Cocosolie *f* 27½, *f* 28; Ceylon *f* 26½, *f* 27. Van Olijfolie zijn 15,000 kil., per Cornelia deze week aangebragt, tot vasten doch geheimen prijs afgedaan.

HENNEP. Per stoomboot Triest is van Venetië eene partij aangevoerd, bestaande uit, bondjes: G, 60; P C, 99; S C, 83; S, 18; T, 77; G, 5; C C 22, de beide laatste gehekeld, die binnen 8 a 14 dagen in veiling zullen komen; overigens hadden deze week geene omzettingen van eenig belang plaats.

GRANEN, Tarwe: 158 ℔ witb. Pools. *f* 310. Rogge: 145 ℔ Arch. *f* 178 bij partij.

SCHIEDAM den 29 October.

GRANEN. Verkocht: Rogge, 143 ℔ Archangel *f* 176 1/m.; 145 ℔ Pernau *f* 200 3/m.

MOUTWIJN per Ned. Vat zonder fust							*f* 13.75.
JENEVER,	„	„	„	„	„		- 19.25.
Amst. proef.	„	„	„	„	„		- 20.50.

alles zonder de belasting.

SPOELING, per Ketel .... - 0.80

DELFT den 29 October.

KAAS. Heden zijn de prijzen geweest: *f* 14 a *f* 18; ter markt zijn verkocht 64 stapels, wegende 16,767 Ned. ℔.

AMSTERDAM den 29 October.
(*Overzigt der Week.*)

KOFFIJ was over het geheel stil; prijzen zeer vast.

THEE zonder verandering; prijzen zeer vast.

SUIKER. Ruwe. De handel was niet belangrijk, daar de meeste houders geretireerd bleven; de marktwaarde bleef *f* ¼ a *f* ½ onder September-prijzen. Prijsnotering onveranderd. Geraffin. Daar disp. partijen niet te koop waren, zijn er geene afdoeningen te melden; December-levering tweede helft blijft te koop. Kandij gaat vrij goed weg.

RIJST. Uit de eerste hand hadden geene afdoeningen plaats en de omzettingen in gepelde waren van weinig beteekenis.

In VRUCHTEN is, na de afdoeningen der 331 f. en vs. Krenten, niets omgegaan.

SPECERIJEN stil.

TABAK. Gedurende deze week werden uit de eerste hand afgedaan 50 v. Maryland, per Casilda aangevoerd. Gearriveerd zijn per Arnold Böninger 231 v. Maryland. De omzet in Java was van grooter belang; er blijft voor dat artikel voortdurend eene goede opinie heerschen. Bij inschrijving werden verkocht 298 p., hoofdm. P. A. Malang, per Oost-India Packet, en 356 p., hoofdm. K. L, per Broedertrouw; tevens werden nog afgedaan 730 p. D. M. V. O., gewas 1857. In veiling werden door de N. H. M. afgedaan 1177 p., hoofdm. Ngrowo, van 24 tot 112 c., welke in doorsnede ca. 54 c. hebben opgebragt, en door particulieren 463 p., hoofdm. P. K. & C. van 17½ tot 63½ c., in doorsnede ca. 29 c. en 775 p., hoofdm. G. V. D. van 23 tot 73 c., in doorsnede 32½ c.; vooral voor de tot Cigarendek geschikte soorten werden hooge prijzen besteed. Op 3 Nov. zullen in veiling worden aangeboden 83 v. Maryland beschadigd per John G. Coster aangevoerd. Op 11 Nov. e. k. zullen geveild worden 167 p., hoofdm. A. F. H., 1467 p., dito G. U. B. A., 951 p., dito A. S. Malang. De voorraad bestaat uit 2209 v. Maryland, 100 v. Kentucky, 187 v. Steelen, 11,933 p. Java, 55 cer. Domingo.

KATOEN. De stemming heeft zich verbeterd; ruim 200 b. Noord-Amerik., alsmede 100 b. Surin. en Oost-Ind. vonden tot vaste prijzen koopers.

In METALEN ging niets om en Banca Tin wordt tot *f* 81 a *f* 80 geoffreerd.

INDIGO zeer vast, doch alleen met eenigen handel voor behoefte.

COCHENILLE onveranderd.

VERWHOUTEN. St. Domingo Camp. met weinig voorraad en wordt thans hooger gehouden. Van Geelhout werden eenige partijtjes tot vorige prijzen verhandeld.

QUERCITRON met weinig vraag, doch niet lager te koop.

HARST. Zoowel in loco als op levering werd bruine Amerik. hooger betaald en vertoont zich meer vraag.

TERPENTIJNOLIE met weinig handel.

MEEKRAP met vrij levendigen handel tot vorige prijzen.

VETWAREN. Talk en Smeer zonder handel; voorraad onbeduidend; gele Talk *f* 39½ a *f* 40, Inl. Smeer *f* 35 a *f* 35½, Belg. dito *f* 34 a *f* 35, Amerik. Reuzel *f* 35 a *f* 37. Kokosolie stil. Alle Traansoorten onveranderd. Ansjovis zonder handel.

HENNEP. Er is gedaan in Riga Poolsche Rein *f* 58, dito Uitschot *f* 57, Riga lange bruine Pas *f* 53, dito lange Heede *f* 41, Petersb. Rein *f* 55 a *f* 56, dito Halfrein *f* 51.

STERKE DRANKEN. Jeneverprijzen zonder variatie, zoodat de notering van vorige week blijft. Overige artikelen zonder omzet.

TABAK. De 951 p. Java A. S./Malang, tegen 11 nov. in veiling aangeslagen, zijn heden uit de hand verkocht.

KOOLZAAD is op 9 v. Olie in April a £ 62½ gedaan.

LONDEN den 27 October.

SUIKER. W. Ind. soorten waren gevraagd; omzet 1088 vaten. Eene lading Havana is afgedaan tot geh. prijs. Geraffineerd stil, br. Lumps 49/. — RUM. 50 pijp. zijn afgedaan. Voor Demerara betaalde men 2/3, en voor Surinaamsche 2/. — KOFFIJ. Plant. Ceylon 1/ lager. — RIJST stil. Uit de hand zijn 1000 b. afgedaan tot 11/3 voor Bengaal, en 8/6 voor Madras. — KATOEN. Omzet gisteren 400 en heden 600 b. — SALPETER vast. 250 b. Bengaal bedongen 35 3. — HENNEP. Russ. Rein £ 27.10. — LIJNZAAD. Eene lading Taganrog is tot 44/ afgedaan, en eene andere van 1000 q. tot denzelfden prijs. — METALEN. Schotsch Gietijzer stil 51/3. Zink vast. Tin zonder handel. — OLIEN. Lijn- stil 27/6, te Hull 27/3. Raap- vast bruine 36/; blanke 39/6 a 40/6. — TALK. De markt is prijshoudend. Men noteert: PYC disp. 59/6, Oct./Dec. 59/6; Dec. 59/6; Jan./Maart 59/6.

LONDEN den 28 October.

SUIKER. In veiling werden ca. 400 k. Barbadoes verk. tot 33/6 a 42/6; 330 k. Demerara tot 40/ a 41/; 2888 b. Bengaal, gedeeltelijk tot 37/ a 41/ en 2793 dito Madras, gedeeltelijk tot 28/ a 30/. — KOFFIJ. 468 b. Plant. Ceylon bedongen 63/ a 70/ en 100 b. Natif 58/ a 59/. — THEE. 15700 k. werden geveild, waarvan 4900 verkocht. Er was veel kooplust met vorige prijzen. — KATOEN stil maar vast. — TALK. P Y C vast 59/6. — OLIEN. Lijn- 28/, br. Raapolie 34/6 a 35/, blanke 39/ a 39/6. — SPECERIJEN. 130 b. Zanzibar Nagelen bedongen 3¼. — ARROWROOT. Omzet 344 b. St. Vincent tot 3 a 3¾. — HENNEP. St. Petersburger Rein £ 27.10/.

GRAANMARKT. Binnenl. Tarwe gezocht tot de prijzen van ll. maandag; buitenl. bragt vorige prijzen op. Meel onveranderd. Gerst als voren. Boonen vast en Erwten flaauw. Voor Haver bestond veel kooplust, tot vorige prijzen. Lijnzaad onveranderd in prijs.

Van den 24 tot den 27 dezer werden ingevoerd 1540 q. binnenl. en 3750 q. buitenl. Tarwe, 3890 q. binnenl. en 10,010 q. buitenl. Gerst, 7680 q. binnenl. en 12,160 q. buitenl. Haver en 1080 z. binnenl. en 180 z. en 50 v. buitenl. Meel.

ANTWERPEN den 28 October.

KOFFIJ vast, met weinig handel. Omzet 300 b. Santos. — GRANEN. De markt is vast; Inl. Roode Tarwe *f* 11¾ a *f* 11⅞; Inl. Rogge *f* 7½; 12/m. hect. Odessa Gerst bedongen *f* 6¾. Men vraagt nu *f* 7. Gerst stil, maar prijshoudend. — KATOEN. Er zijn heden afgedaan 34 b. Louisiana. — HUIDEN weinig gevraagd. Omzet dezer week 2000 st. gedr. B.-A. en M.-V.; 1100 gez. dito, en 300 gez. Rio Grande. Van HARST zijn 200 v. bruine Amerik. verkocht en van TABAK 194 v. Kentucky.

HAVRE den 26 October.

KATOEN. Er zijn 960 b. afgedaan tot vorige prijzen. — KOFFIJ. 40 b. Gonaïves bedongen op levering fr. 70; 150 b. Rio fr. 77¼, en 221 b. Ceylon fr. 119, en 2200 b. Manilla op levering fr. 126. — Van SUIKER vonden nemers 11 v. Antilles tot fr. 58½, en 624 k. Havana n.° 12 tot fr. 34. — INDIGO. Omzet 35 k. Bengaal tot geh. prijs. — Van POTASCH zijn 25 v. 1a Amerik. tot fr. 40.25, en 15 dito 2a tot fr. 37 verkocht. — WALVISCHTRAAN. 6000 kil. bedongen fr. 60. — Van WOL vonden 75 b. B.-A. nemers.

HAMBURG den 28 October.

KOFFIJ vast, doch stil. — ZINK zonder omzet. — RAAPOLIE per October 23.10 a 23.14, per Mei 24.4. — GRANEN. Tarwe stil; Rogge in loco vast; buitenl. onveranderd.

Scheepstijdingen.

Brouwersh. *Vertr.*
29 oct. *Stad Dordrecht* (st), Londen
(W.Z.W. — W.)

Hellevoet. (ZW) *Aang.*
29 oct. *Alexandrine*, Titcomb, Brouwersh.
Hendrika, Lever. Nantes
Triëst (st.), Triëst
Alcyon, Moizan. Honfleur
Garland, Withey. Liverp.
Lady Seaham, Fair, Seaham
Vertrokken.
Elve (st.), Hamburg

Brielle *Aangek.*
29 oct. *Three Brothers*, Gilbert, Rochester
Vertrokken.
Magnet (st.), Londen
Cologne (st.), dito
Holyrood (st.), Leith
Seagull (st.), Hull
Enchantress (st.), dito
Therese (st.), Grangem.
Abba, Jerne, Newcastle
(Z. W. — Z. Z. W.)

Maassluis (Z W) *Vertr.*
29 oct. *Margar. & Eliza*, Sanson, Newcastle (wel in zee)
Behalve de *Warrior*, *Elizabeth & Jane* en *Alert* zijn de gisteren en eergisteren vertrokken schepen wel in zee.

Amsterdam *Vertr.*
28 oct. *Juno*, Roszberger, Suriname
29 *Christina Jantina*, Dood, Genua

Texel (Z.Z.W.) *Aang.*
28 oct. *Smyrna* (st), Londen
Concord, Hales. Sunderl.
Sarah, Pembow, dito
Mary Elizabeth, Broderick, dito
Jane, Rowland, Sunderl.
Twenthe (st.), Hull
Fennegiena Arendina, de Jonge, Lynn
Nord (st.), St. Petersb. n. Duinkerken (als bijlegger)
29 *Caspar de Robles*, v. Slooten, Suriname
Vertrokken.
28 *Aurora* (st.), Londen
Diana (st.), dito
Fraternité, Haraldsen, Frederikstad
Irene, Henrichsen, Tonsberg

Vlie *Vertrokken*
26 oct. *Anna Meta*, Schumacher, Engeland
Meinsina, Klontje, Gothenburg
Battruida Battruida, Scholtens, avontuur
27 *Ann Proud*, Forcer, Sunderland
Maria, Koepcke, Stettin

Vlissingen *Aang.*
26 oct. *Wilhelm Tell*, Busch, Monte-Video

—o—

Kaap de G. Hoop
TAFELBAAI. *Aangek.*
6 sept. *Emily*, Petersen, Batavia

St. Helena *Aangek.*
5 sept. *Anna Digna*, Ouman, Batavia
12 *Rosina*, Lachlan, Soerab.
17 *Melbourne*, Jessen, Bat.
Johanna Catharina, Besseling, dito
Argo, v. Teutem, dito
20 *Maria Veronica*, Mulder, dito
(vertrok 21 n. Amst.)
22 *Alma & Olga*, Osnabruck, Batavia
(vertrok 23 n. Falm.)
Petrea, Crowell, Batavia
(vertr. n. Falmouth.)
23 *Victor*, Prehn, Cheribon
(vertr. 24 n. Falmouth)
27 *Cornelia & Henriette*, v. d. Mey, Batavia
(vertr. 28 n. Amst.)
29 *Lammina Elisabeth*, Gersen, Batavia
(vertr. n. Amst.)
30 *Meteor*, Adam, Batavia n. Cowes

Odessa *Vertr.*
16 oct. *Geertina*, Mooi, Holland

Konstantinop. *Vertr.*
10 oct. *Henriette*, Vinke, Falmouth
Hendrika, Pijbes, dito

Villanova *Vertr.*
15 oct. *Dolphijn*, Holman, Antwerpen

St. Nazaire *Aangek.*
26 oct. *Rhône* (st.), Rott.

Liverpool *Aangek.*
27 oct. *Osprey* (st.), Rott.
28 *Annegiena*, Blouw, St. Petersburg

Falmouth *Vertr.*
27 oct. *Cicero*, Emerson, (v. Taganrog) Amst.
Elisabeth, Mooi, (v. Marseille) Lynn
Zeemeeuw, Bontekoe, (v. Alexandr.) Clyde

Deal *Gepass.*
28 oct. *Hendrik Pieter*, Vil, Smirna n. Londen

Londen *Uitgekl.*
27 oct. *Heiko Prins*, Prins, Elseneur

Harwich *Uit zee terug*
27 oct. *John & Charles* Hopkins, Rott. n. Rochester

Shields *Vertr.*
27 oct. *N. R. Gazfabriek*, de Goede, Rott.

Lossiemouth *Aang.*
25 oct. *Harmonie*, Kramer, Aberdeen

Dundee *Aang.*
26 oct. *Mary Rogers*, Brown, Rott.

Emden *Aangek.*
22 oct. *Juliana Louisa*, Sprik, Hull

Varel *Aangek.*
20 oct. *Hoffnung*, Luths, Amsterdam

Flensburg *Aangek.*
17 oct. *Willemina Klasina*, de Jonge, Newcastle
(vertr. 21 n. Dantzig)
21 *Etta Johanna*, Groenewold, Amsterdam
(vertr. n. Colding)

Stralsund *Vertr.*
26 oct. *Geertruida*, Zoutman, Holland

Dantzig *Aangek.*
25 oct. *Jacoba Gezina*, Rinks, Rendsburg
Garonne, Smit, Randers
Vertrokken.
25 *Pieter*, Oostervink, Leith

Memel *Vertrokken*
24 oct. *Twee Gezusters*, Drewes, Harlingen
Drie Gezusters, Oldenburger, dito

Kroonstad *Aang.*
21 oct. *Willem Cornelis*, Konter, Newcastle
Vertrokken.
17 *Gratitude*, Kolk, Amst.
Hoop, Pott, Carlscrona
20 *Orion*, Buiten, Oostzee
Helena, Schreuder, dito
Anna, Brouwer, dito

Fredrikshamn *Aang.*
1—10 oct. *Spes Nostra*, Beukema, Kroonstad
Bordeaux, Gnodde, dito

Holbeck *Aangek.*
21—24 oct. *Tromp en de Ruiter*, Tromp, Groning.

Aarhuus *Aangek.*
19 oct. *Sleipner*, Rasmussen, Rotterdam

Aalborg *Vertr.*
21 oct. H. G. Fulfs, Holland
23 S. A. Breum, dito
J. Nielsen, dito

Elseneur *Gepass.*
26 oct. *Geziena Reina*, Sap, Riga n. België

Tonningen *Aangek.*
22 oct. *Margrietha*, Slik, Memel n. Schiedam
Hermanna Gezina, de Graaf, Koningsbergen n. Dokkumerzijl
23 *Robert*, Scholtens, Hartlep. n. Rendsburg
Esteburg, Wegener, Koningsb. n. Dokkum
24 *Alida*, Valomstra, dito n. Rotterdam
Jacoba, Muntendam, Deventer n. Sleeswijk
25 *Abeldina*, Olthoff, Bremen n. Stettin
Barbara Jonker, Oltmans, Clackmannan n. Koningsbergen

—o—

Rotterdam 29 oct. Volgens particulier berigt, was de *Lammina Elisabeth*, kapit. A. Gersen, van Java te St. Helena aangekomen, en zou van daar den 29 sept. naar Amsterdam vertrekken; alles wel aan b.

Nieuwe Diep 28 oct. De Fransche stoomboot *Nord*, van St. Petersburg naar Duinkerken als bijlegger, heden middag hier binnengesleept, heeft door stormweder onklare machine en andere schade bekomen, en is bij het binnenkomen tegen Zr. Ms. stoomschip *Cycloop* en vervolgens tegen de *Dina* en een andere Zweedsche bark opgeloopen, waardoor vooral aan het eerste en laatste schip vrij groote averij is gemaakt.

Lowestoffe 27 oct. De *Lord Douglas*, kapit. White, van Boness n. Dordt. op Corton Beach gestrand, zit nog vast en zal weg zijn; de lading zal gelost worden.

Hartlepool 27 oct. De schroefstoomboot *Admiral Cator*, van Rotterdam komende, aan den mond der haven van West Hartlepool gezonken, is in Jackson-dok gesleept en heeft de lading, hoewel beschadigd, geheel gelost; het schip heeft niet veel geleden.

Ramsgate 27 oct. Het Nederl. galjootschip *Henriette*, kapit. Stam, v. Marseille n. Clay, gisteren lek alhier binnengeloopen, is onderzocht en moet de lading lijnkoeken lossen.

Plymouth 28 oct. Het Nederl. schip *Straat Baly*, kapit. Scholl qq., v. Batavia naar Amsterdam, is alhier met verlies van zeilen en rondhout en nog andere schade binnengeloopen.

Reval 28 oct. De schoener *J. M. Johnson*, v. Liverpool n. Nerva, is op het eiland Hoften verongelukt.

—o—

Gepraaid:

3 oct., op 39° 18′ NB. en 11° 46′ WL., *Jan de Witt*, F. Guyt Jr., v. Rotterdam naar Batavia.

Door kapit. Hoogendijk, voerende het stoomschip *Triëst*, v. Triëst te Hellevoetsluis binnen:

21 oct., buiten Gibraltar, *Californië*, v. d. Valk.

27 oct., bij Goudstaart, een Fransch clipperfregat, wit geschilderd, toonende witte nommervl. met n.° 33, gemerkt T. B.

—o—

28 october. De wind te **Falmouth** Z. en te **Deal** N., mistig.

—o—

Rivierberigt.

Rotterdam. Hoog water 30 oct.: 1ste getijde 6 ure 2 min.; 2de get. 6 ure 26 min.; — 31 oct.: 1ste get. 6 ure 43 min.; 2de get. 7 ure 7 min.

Arnhem. Waterhoogte 28 oct. 0.56 el.

Keulen. Rijnhoogte 28 oct. 4 v. 11 d. Rijnl.

Cargalijsten.

Rotterdam.

BALTIMORE, Arnold Böninger, J. D. Hashagen. — 4 v. Stelen en 234 v. Tabak, Mees en Moens; 150 v. dito, G. van Rossem en Co.; 75 v. dito, L. Hoyack en Co.; 75 v. dito, Kreglinger en Co.; 100 v. dito, W. A. Fuchs en Co.; 60 v. dito, Hoffman, Dorrepaal en Co.; 20 v. dito, van Overzee en Co.; 12 v. dito, Hudig en Blokhuyzen; 7 v. dito, Minderop en Zn.; 25 v. dito, van Vollenhoven en Kratzenstein; 26 v. dito, Order. — Voor Amsterd.: 2 partijen Duigen, 213 v. Stelen en 137 v. Tabak, Böninger, Kramer en Co.; 108 v. dito, E. C. C. Ruys; 18 v. dito, F. J. Beijer en Co.

Amsterdam.

SURINAME, Caspar de Robles, H. T. van Slooten. — 40 b. Koffij, Rothuys en Co.; 104 b. dito, Charbon en Zn.; 19 b. dito, C. A. de Vismes; 39 b. dito, Fraissinet en van Baak; 16 b. dito, H, G. T. Crone; 29 b. dito, P. Poel en Zn.; 55 b. dito, Boissevain en Kooy; 81 b. dito, Insinger en Co.; 12 b. dito, C. J. Otto; 65 b. dito, en 21 b. Katoen, Kerkhoven en Coutinho; 2 b. dito en 5 b. Koffij, J. Haase en Zn.; 306 b. dito, Order.

LONDEN, Smyrna (st.) — 41 v. Palmolie, Hollandsche Stearine-Fabriek: 2 k. Gom, Caupé en Wilde; 2 p. Wijn, 18 v. gez. Zalm, 20 k. Suiker en 43 cer. Koopm., Order.

PETERSBURG, Freerk Jan, Smit. — 300 v. Potasch, Ord.

L'ANTI-GOUTTEUX GENEVOIX

(10 fr. de flesch.) **(Zuivere Olie van Indische Kastanjes.)** (5 fr. de ½ flesch.)

Is het *allervaardig* Geneesmiddel bij uitnemendheid tegen Jicht, Rhumatiek en Zenuwaandoeningen.

De INDISCHE KASTANJE-OLIE is geen afleidend middel; haar gebruik veroorzaakt rimpels noch puisten; zij werkt plaatselijk als *ontbindend* en *oplossend* middel. Zij neemt de pijn weg zonder eenige hevige aandoening van het jichtige element; zij brengt noch Binnenjicht, noch schade aan het inwendig organismus te weeg; dikwerf voorkomt zij nieuwe aanvallen of maakt die veel minder hevig, wanneer men de voorzorg gebruikt dezelve op de gezette tijden te voorkomen door eene dagelijksche inwrijving met Olie van de doorgaans aangedane deelen.

„De etherische Indische Kastanje-Olie wordt sedert vele jaren geroemd als middel tegen Jicht en Rhumatiek. De Heer Genevoix, Apotheker te Parijs, heeft eene bepaalde studie gemaakt van hare bereiding en haar gebruik."
(Bouchardat. *Annuaire de Thérapeutique*. 1858, p. 91.)

„In de twee enkele gevallen, waarin wij het gebruik dezer Olie beproefd hebben, zagen wij de pijn verdwijnen, zonder verergering te hebben ondergaan.

„Deze geneeskrachtige Olie schijnt ons toe eene wezenlijke therapeutische waarde te hebben."
(*Bull. gén. de Thérap*, p. 217, 15 Sept. 1858.)

Hier volgen de namen van eenige Geneesheeren die hunne Patienten de Indische Kastanje-Olie voorschrijven of die ze zelve gebruiken, te weten de Heeren Doctoren Charles Masson, Louvel, Debout, Clément, Dequevauvillers, Grégoire, Colon, Marchal, Roch, Bérard, Zarkowski, Dezauche, Dufresnois, Declat de Nebond, Maugendre, Sardaillon, Nivert, Labrune, Dubreuil, Chanet, Everts, Noël, Rozier Petit, Monod, Cerise, Pinel neveu, de Romilly, etc., etc.

Op iedere flesch bevinden zich aan de ééne zijde de letters MG., en aan de andere de volgende stenografische karakters:

Apotheker, 14, rue des Beaux-Arts.

Te *Rotterdam* bij den Heer *VAN SANTEN KOLFF*.
Te *Amsterdam* bij den Heer *ULOTH*.

SAVONULE LE BEL,

uit zuivere Copaïva zamengesteld, en goedgekeurd door de Med. Faculteit te Parijs, als de voortreffelijkste van alle Capsules of Inspuitingen, om in weinig dagen de meest ingewortelde ziekten te genezen.
Prijs 4 Francs het Doosje.

De Hemorrhoïdes

(**Aambeijen**) worden verzacht en genezen zonder gevaar van schadelijke terugwerking door het zamengestelde Scordium-Poeder. Prijs 3 Francs het Doosje. — Algemeen Depôt: 68, rue de Saintonge te Parijs.

Depôthouders voor de Nederlanden: te Amsterdam, de Heeren RUYS & WEISENBRUCH, Apothekers; te Rotterdam, de Heer ULRICH, Apotheker; te 's Gravenhage, de Heer J. C. F. L. SNABILIÉ, Apotheker; te Haarlem, de Heer J. J. SCHREUDER, Apotheker.

SPREKEND MUZIEKBORD.

Dit INSTRUMENT, eerst kortelings uitgevonden vindt algemeenen bijval en kan als hoogst nuttig geacht worden bij het Zang-Onderwijs: in een oogopslag toch kan de Leerling alles duidelijk gemaakt worden. Dit Muziekbord is te bezigtigen en te bekomen met eene **gedrukte Verklaring** bij den Ondergeteekende, die nog steeds voortgaat met den **Uitverkoop** van **MUZIEK-INSTRUMENTEN** tot **veel verminderde Prijzen**: zijnde nog een groote Voorraad van de volgende Artikelen bij hem voorhanden, te weten: Nieuwe en Bespeelde PIANINO'S en PIANO'S, SERAPHINE en andere HUISORGELS, ook **in Huur** verkrijgbaar; Opstaande DRAAIORGELS, zeer geschikt voor Scheepsgebruik, PAUKEN, CONTRA BASSEN, CELLO'S, ALTO'S, GUITAREN, VIOLEN, waaronder beste Oude **Cremoner** en andere beroemde; alle Soorten van HARMONICA'S en BANDONIONS, CLARINETTEN, FLUITEN, HOBO'S en FAGOTTEN, Spelende en andere HUISKLOKKEN en PENDULES, ook bruikbaar voor Schepen; groote SCHILDERIJEN met Speel- en Luidewerk; alle Soorten van SPEELDOOZEN, waaronder eene met Fluitwerk, buitengewoon fraai en waarvan geen tweede voor het tegenwoordige in Nederland bekend is. **Repareert** en **Stemt** ook alle bovengenoemde Instrumenten, waarmede hij ook na finalen Uitverkoop blijft voortgaan, waarvoor hij zich minzaam blijft aanbevelen. Adres: Muziek-Magazijn, aan den Steiger te Rotterdam, bij

F. WEINREICH. Brieven *franco*.

PS. Zijn nog te verkrijgen *Engelsche* PIANO-SNAREN en *Italiaansche* SNAREN voor alle Strijk-Instrumenten, en zijn bij hem te bevragen fraai Uitzigt hebbende Gestoffeerde **KAMERS** met **Alcoven**, *TE HUUR* tegen **November**.

RHUMES

Borst- en Keelaandoeningen.

50 Geneesheeren aan de Hospitalen van Parijs, Voorzitters en Leden van de *Académie de Medecine*, hebben de voldoende uitwerking van den **SIROOP** en **PATE DE NAFÉ** van DELANGRENIER en hare voortreffelijkheid boven alle andere Borstmiddelen bevestigd.

Depôt: Rue Richelieu, 26, te Parijs; te Amsterdam bij Mme. TENBACK, Vijzelstraat, en te Rotterdam bij den Heer VAN SANTEN KOLFF, Apotheker.

A. VAN BINSBERGEN, J. F. SAUERBIER, L. J. PLEMP VAN DUIVELAND en JOSEPH JACOBSON, Makelaars te Rotterdam, zullen op Maandag 31 October 1859, des middags ten 12 ure, in het Locaal aan den hoek van de Scheepmakershaven en Bierstraat, Veilen:

379 2 **Doozen**
357 4 ———
en **78** **Kistjes**
NIEUWE
Smyrna VIJGEN.

Nadere onderrigting bij bovengenoemde Makelaars.

Gerd. Duuring, A. C. Dalen, A. van Binsbergen, J. Kolff, J. F. Sauerbier, Leonard L. Jacobson, J. Sinderam, L. J. Plemp van Duiveland, F. W. Eckstein, J. G. van den Abeelen, G. Elink Schuurman, Joseph Jacobson, Leonard J. Plemp van Duiveland, Gerd. Sauerbier en *C. M. F. Kolff*, Makelaars te Rotterdam, zullen op Donderdag den 3 November 1859, des voormiddags ten 11 ure, in het Notarishuis, aan de Gelderschekade, Veilen:

190 Fusten

Nieuwe Zantische Krenten.

Nadere onderrigting bij bovengenoemde Makelaars.

Openbare Vrijwillige VERKOOPING,

door de Notarissen *VAN DER HOEVEN en LORIÉ*, residerende te Rotterdam, als last hebbende van hunnen Principaal, op Woensdag 16 November 1859, 's namiddags 5 ure, in het Notarishuis aldaar, van:

N.º 1. Een **HUIS, TUIN** en **ERVE**, staande en gelegen aan het aangenaamste gedeelte van den Schiedamschen Singel te Rotterdam, wijk 15, n.º 632, Kadaster sectie A, ns. 2360 en 2363, beide gedeeltelijk; groot 1 Roede 27 Ellen.

Ns. 2 a 4. Drie Percelen **BOUWGROND**, met TUINGROND daarachter, elk ter diepte van ruim 40 Ellen en ter breedte van omstreeks 7 Ellen, gelegen als voren, nevens elkander, nabij de Laurierlaan, wijk 15, n.º 634, belend ten oosten Perceel 1 en ten westen den Verkooper, te zamen bekend bij het Kadaster sectie A, n.º 2360 a 2364 gedeeltelijk, groot 7 Roeden 15 Ellen.

Verhuurd tot en te aanvaarden met 1 Mei 1860.

De Opstallen van 2 a 4 zullen voor Verkoopers rekening worden gesloopt.

De Veiling zal geschieden in 4 Percelen, zoo als die op het terrein zullen zijn afgebakend volgens voorhanden Plattegrondteekening, — en de Verkoop eerst Perceelsgewijze, daarna in combinatien en in massa.

Te bezigtigen twee dagen vóór en op den dag der Veiling, van 10 tot 4 ure, mits voorzien van een Toegangbiljet, verkrijgbaar ten Kantore van voornoemde Notarissen *VAN DER HOEVEN en LORIÉ*, Beursplein, n.º 3, alwaar nadere informatien zijn te bekomen en de Plattegrondteekening in tijds ter inzage zal liggen.

Openbare Verkooping.

De Notaris Mr. *J. VAN ANDEL*, gevestigd te Mijnsheerenland, is voornemens op 4 November aanstaande te Veilen, en 18 November daaraanvolgende bij afslag te Verkoopen, in het **Hof van Holland**, in het Kromhout te Dordrecht, beide dagen des voormiddags te 11 ure,

de navolgende **ONROERENDE GOEDEREN**, gelegen in den polder Mijnsheerenland van Moerkerken, onder Mijnsheerenland:

N.º 1. 2 B. 02 R. 60 E. BOUW-, WEILAND en TUINGROND, sectie B, n.s 148 en 149.

N.º 2. 1 B. 47 R. 90 E. BOUWLAND, sectie B, n.º 154.

Zijnde deze twee Percelen verhuurd tot het blooten der schoof en Kersmis 1862, om *f* 140.20 's jaars, en de Tuingrond om *f* 2.60 per jaar.

N.º 3. 4 B. 32 R. 60 E. WEILAND, sectie B, n.s 530, 531 en 542. Verhuurd tot Kersmis 1865, om *f* 176.67 's jaars.

N.º 4. 1 B. 86 R. 50 E. WEILAND, sectie B, n.º 537. Verhuurd tot Kersmis 1860, om *f* 82 's jaars.

N.º 5. 3 B. 55 R. 60 E. WEILAND, sectie C, n.s 4 en 5. Verhuurd tot Kersmis 1861, om *f* 160 's jaars.

N.º 6. 2 B. 31 R. 20 E. WEILAND, sectie C, n.s 43 en 47. Verhuurd tot Kersmis 1862, om *f* 97.10 's jaars.

N.º 7. 2 B. 44 R. 30 E. WEI- en RIETLAND, sectie C, n.s 112, 113 en 114. Verhuurd tot Kersmis 1863, om *f* 160 's jaars.

En in den polder St. Antonie-Polder, Gemeente Maasdam:

N.º 8. 3 B. 79 R. 70 E. BOUWLAND, sectie C, n.s 428 en 429. Verhuurd tot het ontblooten der schoof 1860, om *f* 189.85 's jaars.

N.º 9. 4 B. 47 R. 80 E. WEILAND, sectie C, n.s 652, 656, 657 en 658. Verhuurd tot Kersmis 1860, om *f* 154.49 's jaars.

N.º 10. 2 B. 06 R. 90 E. BOUWLAND, sectie C, n.º 461. Verhuurd tot het ontblooten der schoof 1862, om *f* 70 's jaars.

N.º 11. 2 B. 87 R. 30 E. WEILAND, sectie C, n.s 482 en 483.

N.º 12. 6 B. 32 R. 80 E. BOUWLAND, sectie C, n.s 596, 597 en 598.

N.º 13. 2 B. 66 R. 30 E. WEILAND, sectie C, n.s 599 en 600.

Zijnde deze drie laatste Percelen verhuurd tot het ontblooten der schoof en Kersmis 1865, om *f* 382.43 's jaars.

N.º 14. 2 B. 34 R. 30 E. BOUWLAND, sectie C n.º 521. Verhuurd tot het ontblooten der schoof 1862, om *f* 164 's jaars.

N.º 15. 5 B. 49 R. 50 E. BOUW-, WEILAND en TUIN, sectie C, n.s 554, 555, 556 en 556 bis. Verhuurd tot het ontblooten der schoof en Kersmis 1862, om *f* 186.83 's jaars.

N.º 16. 1 B. 13 R. 30 E. WEILAND, sectie C, n.º 19. Verhuurd per jaar, om *f* 32 's jaars.

Alles breeder bij Billetten omschreven.

Informatien ten Kantore van voornoemden Notaris, terwijl de Veil-Conditiën acht dagen te voren mede ter lezing zullen liggen bij den Notaris J. W. ROELOFFS VALK te Nieuwer-Amstel.

Openbare Vrijwillige VERKOOPING,

door de Notarissen *VAN DER HOEVEN en LORIÉ*, residerende te Rotterdam, op Woensdag 2 November 1859, des namiddags ten 5 ure, in het Notarishuis aldaar, van:

N.º 1. Een hecht, sterk en allergunstigst gesitueerd **PAND** en **ERVE**, bestaande in WINKELHUIS, WONING, ruime luchtige ZOLDERS enz., bij uitnemendheid geschikt voor **Winkel of Magazijn**, staande en gelegen op het beste gedeelte van de Hoogstraat te Rotterdam, op den middendam, schuins over het Raadhuis en de Lamsteeg, strekkende tot het volgend Perceel, wijk 8, n.º 13, Kadaster sectie O, n.º 1007.

Grondlasten *f* 62.35½.
Geheel in eigen gebruik.

N.º 2. Een hecht, sterk en zeer gunstig gesitueerd **HUIS** en **ERVE**, thans ingerigt tot **Logement**, ook voor **allerlei Winkel-Affaire** uitmuntend geschikt, staande en gelegen aan den Steiger te Rotterdam, tegenover de Korenbeurs, strekkende tot het vorige Perceel, wijk 8, n.º 7, Kadaster sectie O, n.º 802.

Grondlasten *f* 56.93.
Verhuurd tot 1 Mei 1860.

Te aanvaarden 1 Mei 1860. De definitive Verkoop zal geschieden eerst afzonderlijk, daarna gecombineerd.

De Koopers kunnen ⅔ hunner koopprijs op het verkochte gevestigd laten à 5 pCt. Interest en 1/10 jaarlijksche aflossing.

Te bezigtigen, mits voorzien van een Toegangbiljet, door voorn. Notarissen *VAN DER HOEVEN en LORIÉ* af te geven, ten wier Kantore, Beursplein, n.º 3, nadere informatien zijn te bekomen.

Openbare Vrijwillige VERKOOPING.

De Notarissen *DALEN en LAMBERT*, residerende te Rotterdam, als last hebbende van hunne Principalen, zijn van meening om op Woensdag den 16 November 1859, des namiddags ten 5 ure, in het Locaal der Publieke Verkoopingen, aan de Gelderschekade te Rotterdam, in het openbaar te veilen en te verkoopen:

N.º 1. Een extra hecht, sterk, goed betimmerd, kapitaal **PAND** en **ERVE**, staande en gelegen aan de Gelderschekade en aan de noordzijde van de Wijnstraat te Rotterdam, bestaande in een **WOONHUIS**, aan de Gelderschekade, waarin vele ruime, net ingerigte VERTREKKEN, Behangen, Geplafonneerd en van Stookplaatsen met Marmeren Schoorsteenmantels voorzien, spatieuse ZAAL, Marmeren Gang, DIENSTBODEN- en PROVISIE-KAMERS, KEUKEN, KELDER, ZOLDERS en verdere OFFICES en COMMODITEITEN, welke tot eene Woning van den eersten rang behooren, zijnde alleraangenaamst gesitueerd en aan de voorzijde een vrolijk Uitzigt opleverende; voorts een **BOVENHUIS**, in de Wijnstraat, strekkende achter tot aan gemeld Woonhuis, bevattende mede onderscheidene KAMERS, groot en wel ingerigt, KEUKEN, KELDER, ZOLDER en verdere GEMAKKEN, en eindelijk een groot **PAKHUIS**, onder voormelde Huizen doorloopende van af de Gelderschekade tot in de Wijnstraat, aan beide zijden Uitgang hebbende en alzoo zeer gemakkelijk gelegen voor den opslag van Goederen, te water en per as, wijk 2, n.º 58, aan de Gelderschekade, en n.º 75 in de Wijnstraat, en bij het Kadaster bekend in sectie G, n.º 148.

Aangeslagen in de Grondbelasting over 1859 op *f* 230.53. Verhuurd: het Huis aan de Gelderschekade tot 1 Mei 1860 voor *f* 900.—, het Huis in de Wijnstraat tot als voren, voor *f* 400.— en het Pakhuis per half jaar tot 26 April 1860, voor *f* 500.— 's jaars, te zamen alzoo *f* 1800 's jaars.

N.º 2. Een extra hecht, sterk, wel betimmerd, goed ingerigt en allergunstigst gesitueerd **HUIS**, met **KANTOOR**, **PAKHUIS** en **ERVE**, het Huis verdeeld in onderscheidene KAMERS, de meesten Behangen, Geplafonneerd en van Stookplaatsen voorzien, alsmede eene fraaije ruime ZAAL; voorts DIENSTBODEN- en PROVISIEKAMERS, KEUKEN, KELDER, ZOLDER en verdere GEMAKKEN, staande en gelegen aan de noordzijde van de Wijnhaven, nabij de Gelderschekade en achter uitkomende in de Wijnstraat te Rotterdam, een fraai Uitzigt opleverende over de Wijnhaven, het Bolwerk en de Maas, wijk 2, n.º 197, en bij het Kadaster bekend in sectie G, n.º 171.

Aangeslagen in de Grondbelasting over 1859 op *f* 124.69. Verhuurd tot 1 Mei 1860 voor *f* 1075 's jaars.

N.º 3. Een zeer hecht, sterk, wel doortimmerd, goed ingerigt en op een allergunstigst stand gesitueerd **WINKELHUIS**, met **ACHTERHUIS**, fraai **BOVENHUIS** en **ERVE**, staande en gelegen aan de oostzijde van de Leuvehaven te Rotterdam, wijk 1, n.º 220, bij het Kadaster bekend in sectie G, n.º 394.

Aangeslagen in de Grondbelasting over 1859 op *f* 92.22. Verhuurd: het Beneden- met Achterhuis tot 1 Mei 1860 voor *f* 300 en het Bovenhuis tot 1 Mei 1862 voor *f* 400 's jaars, te zamen alzoo voor *f* 700 's jaars.

N.º 4. Een extra hecht, sterk, goed en net betimmerd **HUIS**, met fraai en doelmatig ingerigt **BOVENHUIS** en **ERVE**, zeer geschikt voor *Winkelnering*, staande en gelegen aan de Noordblaak, op den oosthoek van de Nieuwstraat, te Rotterdam, wijk 4, n.º 138, bij het Kadaster bekend in sectie O, n.º 561.

Aangeslagen in de Grondbelasting over 1859 op *f* 100.30. Verhuurd tot 1 Mei 1860: het Benedenhuis voor *f* 333 en het Bovenhuis voor *f* 400 's jaars, dus te zamen *f* 733 's jaars.

En N.º 5. Een extra hecht, sterk, wel doortimmerd en zeer gunstig gesitueerd **WINKELHUIS**, met **BOVENHUIS** en **ERVE**, staande en gelegen in de kromte van den Open-Rijstuin te Rotterdam, wijk 11, n.º 76, bij het Kadaster bekend in sectie O, n.º 908.

Aangeslagen in de Grondbelasting over 1859 op *f* 51.51. Verhuurd tot 1 Mei 1860: het Benedenhuis voor *f* 4 's weeks en het Bovenhuis voor *f* 270 's jaars, te zamen alzoo voor *f* 478 per jaar.

Zullende zoodanig gedeelten der Kooppenningen op de voorschreven Onroerende Goederen gevestigd kunnen blijven als bij de Veil-Conditiën zal worden vermeld.

De te veilen Panden zullen kunnen worden bezigtigd twee dagen vóór en op den dag der veiling, van des voormiddags ten 11 tot des namiddags ten 2 ure, mits men voorzien zij van een Permissiebiljet, door één der voornoemde Notarissen afgegeven, te wier Kantore, aan de Zuidblaak te Rotterdam, inmiddels nadere informatien zijn te bekomen.

Openbare Vrijwillige VERKOOPING.

De Notaris *WILHELMUS ANTONIUS VAN BIJLERT*, residerende te Rotterdam, als last hebbende van zijne Principalen, daartoe door de Arrondissements-Regtbank te Rotterdam gemagtigd, is voornemens op Woensdag den 2 November 1859, des namiddags ten 5 ure, in het Notarishuis te Rotterdam, aan de Gelderschekade, in het openbaar te Veilen en aan den meestbiedende of eerstmijnende te Verkoopen:

Een **HUIS**, met **BOVENWONING** en **ERVE**, waarin een **Vischwinkel** wordt uitgeoefend, staande en gelegen te Rotterdam, aan de westzijde der Keizerstraat, wijk 2, n.º 352, Kadaster sectie O, n.º 450, ter grootte van 53 Ellen.

Grondbelasting over 1859 *f* 32.01.
Het Benedenhuis, eene Boven-Achterkamer en eene Boven-Voorkamer is in eigen gebruik.
Het overige van het Bovenhuis is Verhuurd voor *f* 11 per maand, dus *f* 132 in het jaar.

Te aanvaarden bij de betaling der Koopsom vóór of op den 1 December 1859.

Nadere inlichtingen zijn te bekomen ten Kantore van genoemden Notaris, aan de Hoogstraat, wijk 7, n.º 82, en is voormeld Huis te bezigtigen twee dagen vóór en op den dag der Veiling, van des voormiddags 10 tot des namiddags ten 2 ure, mits voorzien zijnde van een Toegangbiljet, door genoemden Notaris afgegeven.

Openbare Vrijwillige VERKOOPING.

De Notarissen JOHANNES HOGERSDIJK en LEONARDUS PETRUS RIETSTAP, te Rotterdam, als lasthebbenden van hunne Principalen, die daartoe voor zooveel noodig regterlijk zijn gemagtigd, zijn voornemens om op Woensdag den 2 November 1859, des namiddags ten 5 ure, in het Notarishuis, aan de Gelderschekade aldaar, te Veilen en te Verkoopen:

N.º 1. Een hecht, sterk en goed gesitueerd **HUIS**, **BOVENWONINGEN** en **ERVE**, staande en gelegen aan de westzijde van de Botersloot, op den noordhoek der Kalverstraat, te Rotterdam, wijk 8, n.º 360, Kadaster sectie K, n.º 104.

Aangeslagen in de Grondlasten over 1859 op *f* 28.78.
Verhuurd in diverse Percelen (zie Aanplakbillet) en renderende een Huur van *f* 353.60 's jaars.

N.º 2. Een hecht, sterk en goed gesitueerd **HUIS**, **BOVENHUIS** en **ERVE**, staande en gelegen aan de zuidzijde der Kipstraat te Rotterdam, strekkende vóór van de Straat tot achter aan den gemeenen Gang, waarin hetzelve Uitgang heeft in de Halve Maansteeg, wijk 9, n.º 472, Kadaster sectie L, n.º 908.

Aangeslagen in de Grondlasten over 1859 op *f* 35.43.
Verhuurd in twee Percelen (zie Aanplakbiljet) en renderende eene Huur van *f* 310 's jaars, bevorens meer, en zijnde dit Pand inmiddels **Uit de Hand te Koop**.

N.º 3. Den **BLOOTEN EIGENDOM** van een **PAND** en **ERVE**, staande en gelegen aan de noordzijde van de Peperstraat te Rotterdam, wijk 5, n.º 46, Kadaster sectie I, ns. 796 tot en met 799.

Aangeslagen in de Grondlasten over 1859 op *f* 50.97.
In diverse Partijen (zie Aanplakbillet) verhuurd voor *f* 444.60 's jaars.

Wordende het Vruchtgebruik van voorschreven Pand levenslang genoten door eene ongehuwde Persoon, oud circa 57 jaren.

Nadere informatien zijn te bekomen ten Kantore van de voornoemde Notarissen, aan de Korte Hoogstraat, terwijl de te veilen Panden zijn te bezigtigen twee dagen vóór en op den dag der veiling, het Pand N.º 1 van 's morgens 10 tot 's middags 3 ure, het Pand N.º 2 van 's morgens 9 tot 12 ure, en het Pand N.º 3 van 's morgens 9 tot 4 ure, op vertoon van een Permissiebiljet, door voornoemde Notarissen afgegeven.

Rotterdamsche SCHOUWBURG.

Buitengewone Voorstelling

VAN HET

KINDERPERSONEEL van 's Gravenhage.
MAANDAG 31 OCTOBER 1859:

EEN BANKBILJET VAN 1000 GULDEN,

nieuwe groote oorspronkelijke Vaudeville in 4 Tafereelen, door den Heer *A. Ruysch*. (Bekroond door het Letterkundig Kunstverbond te Antwerpen met den Eersten Prijs.) — Gevolgd door:

MARGOT,

of de gevolgen eener goede Opvoeding,
Vaudeville in één Bedrijf.
Aanvang ten 6½ ure.

Prijzen der Plaatsen:
Balcon *f* 2, Loge *f* 1, Parterre *f* 0.75, Galerij *f* 0.30, Halve Galerij *f* 0.20.
Kinderen beneden de 10 jaren **half geld.**

NIEUWE SCHOUWBURG,

op de Kruiskade.

Hoogduitsche Voorstelling,

onder Directie van
A. VAN LIER Jz., *van* ***Amsterdam.***
ZONDAG 30 OCTOBER 1859:

DER VETTER,

Original Lustpiel in 3 Acten. — Daarna:

Ein gebildeter Haüsknecht,

Posse mit Gesang in 1 Act. — Aanvang ten 8 ure.

VERTREK der SPOORTREINEN.

Hollandsche Spoorweg.

Van Rott. naar Amsterdam: 7.30, 11.40, 3.30, 6.30.
„ „ alleen n. 's Hage: 9.45 's morg. en 9.35 's av.
„ Amst. naar Rotterdam: 8.30, 11.30, 4.30, 7.30.
„ 's Hage alleen n. Rott.: 8.30. 's morg. en 3.40 's midd.

Spoorweg Antwerpen-Rotterdam.

Van Rott. naar Antwerpen en Breda: 10.15, 3.—.
„ Dordrecht naar Rotterdam: .... 10.40, 3.20.
„ Breda naar Antwerpen en Rott.: 6.50, 12.35.
alleen naar Antwerpen en Moerdijk: 5.20.
„ Antwerpen naar Breda en Rott.: 7.45, 12.20.
alleen naar Breda en Moerdijk: 5.25.

Rhijn-Spoorweg.

Rott. n. Utr., Amst., Arnh.: 7.—, 10.—, 12.15, 1.30, 5.15, 7.15
Amst. n. Utr., Rott., Arnh.: 7.20, 10.35, 12.30, 2.30, 6.—, 7.45
Arnh. n. Utr., Amst., Rott.: 6.30, 9.45, 11.35, 12.30, 6.50, —
Utr. n. Rott. 6.30.— Utr. n. Amst. 6.45, beide behalve Zondag.

Gedrukt en uitgegeven bij

G. en C. A. van Reyn,

te Rotterdam.

BIJBLAD,

behoorende tot de

ROTTERDAMSCHE COURANT

VAN

ZONDAG en MAANDAG

30 en 31 OCTOBER 1859, N°. 259.

KENNISGEVING.

De BURGEMEESTER van *ROTTERDAM* geeft bij deze aan alle belanghebbenden kennis, dat, naar aanleiding van de art. 35 en 36 der Wet op het Patentregt, in dato 21 Mei 1819, eerstdaags de gewone algemeene opnemingen voor het Patentregt zullen plaats hebben; wordende derhalve een ieder gewaarschuwd er op te letten of hij aan de verpligtingen, bij gemelde Wet voorgeschreven, voldaan heeft, om door suppletoire aangiften voor te komen de onaangename gevolgen, die daaruit anders zouden ontstaan.

Rotterdam den 29 *October* 1859.

De Burgemeester voornoemd,
J. F. HOFFMAN.

STATEN-GENERAAL.

Tweede Kamer.

Bijeenkomst op Zaturdag 29 October.

Ook heden zou de Tweede Kamer der Staten-Generaal eene openbare vergadering tot afdoening van zaken houden, doch andermaal was daartoe een te gering aantal leden tegenwoordig. De Kamer hield dus slechts eene bijeenkomst. Afwezig waren de heeren Wichers, Reinders, Westerhoff, Zijlker, van Heiden Reinestein, Dirks, Idserda, Lycklama, Kingma, Storm van 's Gravesande, van Zuylen van Nyevelt, Sloet tot Oldhuis, Dommer van Poldersveldt, van Nispen, de Kempenaer, van Asch van Wijck, van Akerlaken, van Foreest, Godefroi, Stolte, Duymaer van Twist, R. J. Schimmelpenninck, Taets van Amerongen, Gevers Deynoot, van Diggelen, Anemaet, Jespers, Beens, Bots, van Wintershoven, de Bieberstein, Strens, de Lom de Berg, de Poorter en Oomen.

De Voorzitter deelde mede dat zijn ingekomen een aantal adressen betreffende de spoorwegaangelegenheden, en dat de eindverslagen gereed waren over de wetsontwerpen tot inkoop en amortisatie van rentegevende nationale schuld en tot goedkeuring van eenige artikelen der verleende concessien voor den aanleg en de exploitatie van de Noorder- en Zuiderspoorwegen.

Daarna is deze bijeenkomst tot nadere oproeping gescheiden.

Eindverslag omtrent het Wetsontwerp tot inkoop en amortisatie van rentegevende nationale schuld.

Blijkens het eindverslag, uitgebragt over het wetsontwerp tot inkoop en amortisatie van rentegevende nationale schuld, kwam de wijze, waarop aan de wet van den 30sten april 1859 (Staatsblad n.° 24) uitvoering is gegeven, bij deze gelegenheid op nieuw ter sprake. Niettegenstaande de wederlegging, in § 9 der Memorie van Beantwoording op het Voorloopig Verslag omtrent den Zuiderspoorweg opgenomen, bleef een aanzienlijk aantal leden bij de vroeger te kennen gegeven meening, dat de Regering zich niet beijverd heeft om het gunstige tijdperk voor den inkoop te benuttigen, gedurende 't welk ook de Nederlandsche Staatsschuld betrekkelijk laag genoteerd stond. Zij betoogden, dat van den lagen stand der beursprijzen niet dan een zeer bekrompen gebruik was gemaakt, hetgeen nog duidelijker wordt, wanneer men zich bepaalt tot de eerste helft van mei, als het tijdvak van de laagste koersen; in welk tijdvak, blijkens den onder n.° 73 der stukken van de Staatsbegrooting overgelegden staat, de Minister niet meer dan ƒ 577,000 nominaal tegen besteding van ƒ 365,504.12½ had ingekocht. Eerst na julij schijnen de inkoopen met meer kracht te hebben plaats gehad; doch toen werkten ook de tijdsomstandigheden, na den plotseling herstelden vrede, mede om de prijzen te verhoogen, en was derhalve de gelegenheid tot voordeelig inkoopen grootendeels voorbij.

§ 2. Aan de voorgaande beschouwing werd verbonden de vraag, of, indien de wet eene som tot amortisatie aanwijst, de Regering gehouden is, die som te besteden.

Vele leden waren van oordeel, dat aan eene amortisatiewet stipte uitvoering behoort te worden gegeven; dat wijziging der bestemming slechts door eene opvolgende wet mag plaats hebben, en dat het zelfs betwistbaar is, of een mondeling voorbehoud bij de discussie daarop van invloed mag zijn.

De meerderheid daarentegen, zich met dit laatst uitgedrukte gevoelen vereenigende, beschouwde eene amortisatiewet, blijkens haren vorm en inhoud, als eene andere begrootingswet, die voor een bepaald doel zekere sommen beschikbaar stelt, waarover de betrokken Minister beschikt, wanneer hij het oirbaar en geraden acht. Zij konden wel aannemen, dat, het bedrag eenmaal tot aflossing van schuld bestemd, de verantwoordelijkheid voor niet-besteding krachtiger klemt dan bij eenige andere begrootingswet, maar zij meenden tevens dat aan den Minister het regt verblijft om, op zijne verantwoordelijkheid, omtrent de al of niet-besteding te beslissen.

§ 3. Vrij algemeen werd, bij de tegenwoordige ruimte der geldmiddelen, de aangevraagde som te gering geacht. Indien, gelijk nog uit de laatste mededeelingen kan blijken, zich nagenoeg ƒ 23,000,000 in de kas bevinden, schijnt, alleen met het oog op die som, ook na aftrek van hetgeen benoodigd zal wezen voor de emancipatie der slaven en ter bestrijding der eerste behoeften voor groote werken van algemeen nut, een veel hooger cijfer tot inkoop en vernietiging van schuld te kunnen worden aangewend. Maar bovendien ligt, ook voor het geval dat de bestaande plannen met betrekking tot de emancipatie en de thans aanhangige ontwerpen omtrent den aanleg van werken van publiek nut tot stand komen, het tijdstip, waarop de uitgaven zullen moeten geschieden, in een meer of min verwijderd verschiet, en zou het mitsdien zeer te betreuren zijn, zoo een groot deel dezer millioenen geruimen tijd renteloos in de schatkist moesten blijven liggen. Met bevreemding werd deze angstvalligheid bij dezen Minister bespeurd, bij de zeer juiste herinnering aan het door de wet van 3 junij 1858 (Staatsblad n.° 32) gevestigde stelsel, dat door den Minister in zijne redevoering ter aanbieding der begrooting op bladz. 3 wordt ingeroepen.

Door één lid werd het motief dezer beperkte aanvraag gezocht in de omstandigheid, dat de Regering welligt meent vóór het einde dezes jaars niet meer te kunnen besteden.

Sommige leden wenschten van de Regering den *juisten* stand der kas op dezen oogenblik te mogen vernemen, ten einde beter over de aanvraag te kunnen oordeelen.

Door enkele leden werd nog de vraag gedaan hoe gehandeld wordt met de ingekochte certificaten nationale schuld. Wat de Oost-Indische schuld betreft en die van het Amortisatie-syndicaat, hierin is voorzien bij art. 4 der wet van 11 december 1857 (Staatsblad n.° 121).

De Commissie van Rapporteurs bestaat uit de heeren Lycklama a Nyeholt, van Heukelom, van Voorthuysen, Betz en Thorbecke.

Wetsontwerp nopens het pensioenfonds van burgerlijke ambtenaren.

Het wetsontwerp tot regeling der ontvangsten en uitgaven van het pensioenfonds voor burgerlijke ambtenaren over het jaar 1860, stelt de uitgaven vast op ƒ 381,300, wordende verschillende baten en de opbrengst van de kortingen van de tractementen der ambtenaren als middelen tot dekking dier uitgaven aangewezen.

STAATSBEGROOTING voor 1860. Voorloopig Verslag nopens hoofdstuk III.

Blijkens het Voorloopig Verslag heeft het in de afdeelingen der Tweede Kamer gehouden onderzoek van het wetsontwerp tot vaststelling van het IIIde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1860 o. a. aanleiding gegeven tot de volgende beschouwingen en bedenkingen.

Algemeen werd de hoop uitgedrukt, dat ernstige bemoeijingen onzerzijds er toe leiden mogen om, zoodra de omstandigheden dit zullen toelaten, den onnatuurlijken band, welke Limburg aan den Duitschen Bond verbindt, voor goed te staken. Even algemeen was het verlangen naar de opheffing — althans verandering — der Rhijntollen. Ook tot de afschaffing van den Stadetol had de Regering zich ten vorigen jare bereid verklaard mede te werken. De vraag werd gedaan, of daarover onderhandelingen zijn aangeknoopt, waarvan goede vruchten mogen verwacht worden. Wat de zaak der wateraftappingen uit de Maas betreft, had men weder met leedwezen den tragen gang der onderhandelingen bespeurd. Te lang reeds blijft zij, met miskenning van onze bij tractaat gevestigde regten, tot groot nadeel voor onze vaart op die rivier zoowel als voor die op de Zuidwillemsvaart ongeregeld, terwijl intusschen van de Belgische zijde wordt voortgegaan den toestand voor het vervolg nog nadeeliger te maken. Het van de Luxemburgsche Regering bekomen antwoord, met betrekking tot de regeling der schuld, maakte ten verleden jare bij de Regering een punt van overweging uit. Er is gevraagd, of die overweging thans zoo ver gevorderd is, dat er aan afdoening kan worden gedacht.

Terwijl in eene afdeeling, in het belang eener voor Nederland wenschelijke behoorlijke vertegenwoordiging in het Buitenland, verbetering der bezoldiging van de diplomaten zou zijn goedgekeurd en in overeenstemming bevonden met het in de Memorie van Toelichting te kennen gegeven oordeel der Regering zelve, werd in eene andere afdeeling door een zeker aantal leden het nut van zoo vele kostbare gezantschappen betwijfeld, en de bekende stelling verdedigd, dat Nederland meer behoefte heeft aan kundige handelsagenten, die zijne handelsbelangen met kracht in het Buitenland voorstaan.

Dat de missie bij Sardinië onvervuld was, is de aandacht niet ontgaan. In deze voor geheel Italië en het Koningrijk Sardinië zoo gewigtige tijden, achtte men het van belang dat deze missie vervuld werd.

Met genoegen had men al weder bespeurd, dat de Regering voortgaat met het uitbreiden van het personeel der consulaten. In veler oog bleef het uitgeven van een *recueil consulaire* eene wenschelijke zaak. Ook werd de wensch te kennen gegeven om eenen volledigen staat der Nederlandsche Consulaten te mogen ontvangen, waarop ook vermeld wordt welke bezoldigd zijn, hoeveel de bezoldigingen bedragen en uit welke middelen zij gekweten worden. Verscheiden leden betreurden de plaats gehad hebbende vermindering der bezoldiging van den consul-generaal te Mannheim. Het consulaat te Tripoli, niet langer op denzelfden voet vervuld wordende, zal thans eene som van ƒ 1000 ter voorloopige waarneming dier betrekking aan eenen der aldaar aanwezige vreemde Consuls worden toegelegd. Achtte men het in het algemeen minder oordeelkundig, de behartiging van ons handelsbelang op te dragen aan vreemden, wier nationaal belang vaak met het onze in strijd is, in dit geval, waarin, naar men verneemt, de gelegenheid zich zou hebben voorgedaan om de behartiging dier belangen aan een Nederlandsch handelshuis op te dragen, werd nadere inlichting omtrent de gedane keuze noodig gekeurd.

Bij deze gelegenheid werd algemeen omtrent de doelmatigheid der diplomatieke examina en der verdere opleiding van jeugdige diplomaten van gedachten gewisseld. Men noemde de wijze, waarop thans het onderzoek naar de bekwaamheden van den adspirant plaats heeft, weinig doelmatig, en althans in het geheel niet ingerigt om eenigen waarborg te verkrijgen omtrent de geschiktheid der kandidaten voor de diplomatieke loopbaan. Zoo al door strenge examina waarborgen van kunde zijn te verkrijgen, de geheele verdere vorming en ontwikkeling van den jeugdigen diplomaat wordt aan hem zelven in den vreemde overgelaten. Van daar dat in den regel de Nederlandsche gezanten niet die mate van vertrouwdheid met onze Staatsinstellingen, onze handelswetgeving en handelsontwikkeling, onze volksbegrippen enz. kunnen hebben, welke als vereischte dient gesteld te worden. Deze toestand mogt ook wel eenigermate het gevolg genoemd worden van de geïsoleerde rigting aan het Corps Diplomatiek gegeven. Wenschelijk is het dat zij niet voortdure, en dat maatregelen tot verbetering worden genomen. — De Commissie van Rapporteurs bestaat uit de heeren Sander, Meeussen, van Lijnden, Elout van Soeterwoude en Begram.

Voorloopig Verslag nopens hoofdstuk IV.

Het in de afdeelingen gehouden onderzoek van het wetsontwerp tot vaststelling van hoofdstuk IV der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1860 heeft tot de volgende uitkomsten geleid.

§ 1. Vrij algemeen was in vier afdeelingen de aandrang op eene spoedige indiening van een nieuw ontwerp tot herziening der regterlijke organisatie. Men gaf daarbij weinig ingenomenheid te kennen met het bij de discussie over de wijziging van hoofdstuk IV der begrooting van 1858 van de Regering te dien aanzien bekomen antwoord. Dat door herhaalde voorstellen aan dit voorschrift ruimschoots zou zijn voldaan, mogt, met het oog op de onwederlegbare bedoeling en geest der Grondwet, niet worden toegegeven.

Ook uit anderen hoofde was het antwoord des Ministers niet bevredigend. De Regering schijnt het voornemen te koesteren om een afzonderlijk voorstel aan te bieden tot vaststelling van het aantal geregtshoven en van de zetels dier collegien. Met dit denkbeeld zouden zich zeer vele leden moeijelijk kunnen vereenigen. Integendeel meenen zij, dat vooraf dient te zijn uitgemaakt, of de beregting der zwaardere misdrijven aan deze collegien zal worden opgedragen; zoo ook, of er hooger beroep in alle strafzaken zal worden toegelaten, daar het voornamelijk van de beslissing dezer tweeledige vraag afhangt, in welken getale hoven benoodigd zullen zijn. Ook het getal der overige regtscollegien, waarvan sommige leden vermindering wenschelijk achten, zal daarbij ter sprake moeten komen. En aangezien deze en meer andere punten bij eene broksgewijze behandeling onmogelijk behoorlijk beoordeeld en zamenhangend geregeld kunnen worden, wilde men reeds nu het verlangen uitdrukken, om een stelselmatig geheel te mogen ontvangen, behelzende de vrucht van eigen overtuiging in verband met de jongste beslissing.

In eene afdeeling daarentegen heeft men, om verschillende redenen, gemeend zich te moeten onthouden van het bezigen van aandrang tot indiening van een nieuw wets-ontwerp.

§ 2. Op nieuw wenschten onderscheidene leden in herinnering te brengen de wenschelijkheid der afschaffing van vele verouderde, doch niet ingetrokken wetten en verordeningen van Franschen oorsprong.

§ 3. Meermalen is, met ontwikkeling van gronden, aangedrongen op de herziening der bepalingen omtrent het verleenen van handligting aan minderjarigen. De Regering drukte het vertrouwen uit, weldra de regeling van dit onderwerp aan het oordeel der Kamer te kunnen onderwerpen. Eenige leden hebben thans gevraagd, of men eene spoedige aanbieding van het toegezegde wets-ontwerp kon te gemoet zien.

§ 4. Enkele leden bleven, niettegenstaande den ongunstigen afloop der discussien over de voordragt tot regeling der verpligtingen en bevoegdheden van vreemde maatschappijen, hier te Lande handelende, bij hunne overtuiging, dat deze aangelegenheid regeling vordert, en drukten mitsdien het vertrouwen uit dat de Regering haar niet uit het oog zal willen verliezen.

§ 5. Met een enkel woord werd door sommigen de teleurstelling te kennen gegeven, die bij hen ontstaan was over de ook nu weder afzonderlijke indiening van een Eerste Boek van het Wetboek van Strafregt. Zij keurden het voor de juiste beoordeeling der gansche regeling noodig, dat het geheele Wetboek worde ingediend, en vreesden dat, als weleer, de behandeling van een enkel boek niet tot afdoening zal leiden.

§ 6. In eene afdeeling werd, met verwijzing naar plaats gehad hebbende misbruiken in de toepassing der Zondagswet, de wensch naar eene herziening dier wet herhaald.

§ 7. Ook de meer besproken herziening van het stelsel van inschrijving en doorhaling der hypotheken kwam in eene afdeeling weder ter sprake, en ernstig drong men er op aan, dat de bestaande wettelijke bepalingen zoodanig wierden gewijzigd, dat daardoor belet worde het onbevoegdelijk nemen van inschrijving op eens anders goed, of wel het doorhalen van inschrijvingen ten gevolge van daartoe door onbevoegden verleende toestemming.

§ 8. Bij de wet van 30 mei 1847 (Staatsblad n.° 26), gewijzigd door de nadere wet van 2 mei 1851 (Staatsblad n.° 26), wordt aan houders van certificaten van nationale schuld de gelegenheid gegeven om schadeloosstelling te erlangen voor verbrande of anderzins door toeval vernietigde schuldbrieven. Enkele leden wenschten aan de Regering in overweging te geven, of het niet mogelijk ware, maatregelen te nemen of wettelijke voorschriften in het leven te roepen, ten einde ook aan de talrijke houders van vreemde schuldbrieven in ons Land hetzelfde voorregt te verschaffen.

§ 9. De toevoeging bij dit departement van eene nieuwe afdeeling voor de behandeling van adelszaken heeft de aandacht getrokken. Behalve de twijfel, door onderscheidene leden geopperd, of zoodanige afdeeling eigenlijk wel noodig kan heeten, en of de afdoening der dagelijksche zaken niet gevoegelijk geheel aan een onbezoldigd, periodiek vergaderend collegie kan worden overgelaten, kwamen ook de in de Memorie van Toelichting aangevoerde gronden voor de overplaatsing weinig afdoende voor. Het zal, meenden vele leden — terwijl anderen eene tegenovergestelde meening waren toegedaan, — toch niet in de bedoeling liggen om deze afdeeling *politie* te doen uitoefenen, wijl het toezigt, ook in dit opzigt, overgelaten blijft aan de gewone politie en justitie. Uit dien hoofde is dus hare vereeniging met dit departement niet noodig. Evenmin kunnen de soms zich voordoende regtsquestien genoegzamen grond geven tot die vereeniging. Het daartoe noodige licht is immers ook wel buiten het Departement van Justitie verkrijgbaar. Hare werkzaamheden kunnen ook niet als van dien omvang beschouwd worden, dat de verplaatsing als eene verligting voor het Departement van Binnenlandsche Zaken kan gelden. Intusschen wordt het Departement van Justitie, door gedurige opname van vreemde bestanddeelen, meer en meer aan zijne wezenlijke taak — de zorg voor eenheid in de wetgeving en den behoorlijken gang der justitie — onttrokken, en ontaardt het daardoor allengs geheel in een administratief departement, waar de loopende zaken van administrativen aard grootendeels de aandacht van den Minister innemen en hem alzoo van zijne eigenlijke roeping aftrekken.

§ 10. Met verwijzing naar hetgeen meer uitvoerig bij de algemeene beschouwingen over de begrooting in haar geheel met betrekking tot de steeds toenemende uitzetting der eindcijfers van schier elk hoofdstuk der begrooting gezegd is, bepaalde men zich hier bij de uiting van het leedwezen, dat ook dit hoofdstuk telken jare aanzienlijk verhoogd wordt. Vergeleken met hetgeen in 1850, met bijberekening der thans afzonderlijk behandeld wordende begrooting van den arbeid der gevangenen, is uitgegeven, moest men met verbazing bespeuren, dat het eindcijfer van het IVde hoofdstuk met ƒ 889,759.09½ is geklommen, niettegenstaande thans voor de kosten van de regterlijke magt ƒ 18,241, voor die van het Hoog Militair Geregtshof ƒ 7,343, en voor de onvoorziene uitgaven ƒ 2,894 minder wordt uitgetrokken. De voorname oorzaken dier aanzienlijke klimming zijn gelegen in de uitgaven voor geregtskosten enz., die van ƒ 167,784 tot ƒ 239,000 gestegen zijn; in die voor de Rijkspolitie, waarvoor thans, tegen de uitgave van ƒ 11,947.05 in 1850, de som van ƒ 322,075 overstaat; en in die voor het personeel en materieel der gevangenissen, waarbij alleen een verschil tusschen 1850 en 1859 gevonden wordt van niet minder dan ƒ 566,315.31½, wanneer men in aanmerking neemt, dat in de rekening van 1850 de kosten voor den arbeid der gevangenen in de toenmalige *zesde afdeeling* ten bedrage van ƒ 126,855.56 waren opgenomen. Het verschil tusschen de pensioenen en wachtgelden beloopt ƒ 55,160. Maar niet alleen voor de aangewezen afdeelingen der begrooting zijn de uitgaven geklommen. Vooral ten behoeve van het bureau-personeel bij het departement mag de klimming buitengewoon heeten, wanneer men let op een verschil van ƒ 15,768 tusschen die beide jaren, een verschil, dat door sommigen buiten verhouding geacht werd met de geringe uitbreiding der bureauwerkzaamheden bij dit departement. Het werd betwijfeld, of vooral dáár de geleidelijke stijging in allen deele geregtvaardigd kon worden. Verhooging van tractementen der hoogere ambtenaren, waarvan de noodzakelijkheid niet boven allen twijfel was, is er meermalen met leedwezen bespeurd. En op nieuw wordt thans ƒ 200 besteed tot verhooging van de bezoldiging van eenen referendaris, op geen anderen grond dan om het zoogenaamd normaal cijfer voor die betrekking toe te kennen. Behalve dat verhooging, blijkens herhaalde discussien, veeleer in het belang der zoo karig bezoldigde lagere ambtenaren zou behooren te geschieden, achtte men een normaal cijfer in strijd met hetgeen aanmoediging en belooning van lagere diensten eischen.

IIde AFDEELING.

Enkele leden achtten de aanvulling noodzakelijk van sommige hoven, die thans over geen genoegzaam personeel kunnen beschikken.

Art. 5. Naar aanleiding van de bij de vorige discussie beaamde opmerking, dat eene nadere regeling der heffing van griffieregten op arresten in strafzaken, in cassatie gewezen, wenschelijk is, hebben sommige leden gevraagd, of de Regering hare aandacht reeds in die mate aan deze aangelegenheid had gewijd, dat men eene zoodanige regeling eerlang mogt te gemoet zien.

IIIde AFDEELING.

Door onderscheidene leden werd krachtig aangedrongen op de herziening der militaire strafregtspleging, welke, huns inziens, dringend eene betere regeling eischt en in verband behoort te worden gebragt met de nadere organisatie van het Hoog Militair Geregtshof.

IVde AFDEELING.

Art. 15. Hoewel de Regering tijdens de behandeling der begrooting voor het loopende jaar de herziening van het tarief in strafzaken afhankelijk stelde van de nieuwe regterlijke organisatie en de daarmede in verband staande wijziging van het Wetboek van Strafvordering, had zij toch eene herziening der afstandstafelen toegezegd. Zonder de juistheid van het eerste beweren nu reeds te willen toegeven, gaven onderscheidene leden te kennen, gaarne omtrent de resultaten van het in de tweede plaats bedoelde onderzoek nadere inlichting te zullen ontvangen.

Art. 16. Naar aanleiding van steeds terugkomende klagten over de wet omtrent de tucht op de koopvaardijschepen, gaven sommige leden op nieuw den wensch te kennen, om van de Regering te mogen vernemen welke de berigten zijn, die haar langs officiëlen weg omtrent de werking dier wet geworden.

Vde AFDEELING.

Vrij algemeen was de aandrang op eene tijdige aanbieding der ontworpen wettelijke regeling van de algemeene of Rijks politie, welke door de Regering onlangs nog op nieuw was toegezegd. Hoewel men van oordeel was, dat het onderzoek van dat wetsontwerp ruimschoots de gelegenheid zou aanbieden om over de regeling der Rijkspolitie van gedachten te wisselen, en men zich dan ook thans van nadere beschouwingen over dat onderwerp meende te kunnen onthouden, werd toch door velen reeds nu de twijfel geopperd, of eene wet, die alleen strekken zal om een *wettelijk bestaan* aan de Rijkspolitie te geven, maar overigens de gansche regeling der attributen en bevoegdheden van de verschillende beambten, de vaststelling der verhouding tusschen Rijks- en plaatselijke politie enz., in het midden laat, aannemelijk zal zijn. Juist in deze beide punten zijn, huns inziens, de groote bezwaren tegen de bestaande organisatie gelegen, en zoolang daarin geene verandering gebragt wordt, blijft bij hen de vrees bestaan, dat de Rijkspolitie steeds belemmerend zal werken of, althans in buitengewone omstandigheden, al ligt ontaarden zal in een scherp wapentuig uitsluitend in de handen der Regering, of, beter gezegd, in de handen van hem, die toevallig in zulke tijden, onder den Minister van Justitie, met de zorg voor de zaken der Rijkspolitie belast is. Deze leden bleven de meening toegedaan, dat het onderwerp van te teederen aard is, te zeer van onmiddellijken invloed kan zijn op de regten der ingezetenen, om zonder wettelijke afbakening van regten en bevoegdheden te blijven. Ongaarne zagen zij dan ook de voorgestelde nieuwe uitbreiding van het personeel der Rijkspolitie; te meer omdat de vrees niet ongegrond mag heeten, dat, hoe uitgebreider de voorloopige organisatie wordt, des te moeijelijker de denifitive regeling zal wezen. Er waren zelfs onder deze leden, die bepaaldelijk verklaarden hunne stem aan de meerdere aanvraag van personeel niet te kunnen schenken vóór dat de gansche regeling der Rijkspolitie door de wet zal zijn vastgesteld.

Andere leden daarentegen, achtten, onafhankelijk van de nadere regeling der zaak, eenige uitbreiding van het korps Rijksveldwachters nuttig. Zij noemden de diensten dezer beambten, vooral in zake van veldpolitie, veelbeteekenend. En zoo al in sommige oorden klagten over overdreven dienstijver vernomen werden, moest dit, huns inziens, niet zoozeer aan de instelling worden geweten, als wel aan de ongewoonte, zoowel bij de surveillerende beambten als bij de bevolking. Het kwaad ligt ook wel eenigermate bij de gemeentebesturen, die in de zamenstelling der politieverordeningen wel wat al te zeer tot kleinigheden zijn afgedaald.

Art. 30*a*. Door vele leden werd op nieuw aangedrongen op de afschaffing, althans vermindering van premiën voor de uitroeijing van schadelijke dieren, die maar al te zeer leiden tot uitroeijing van dieren, welker bestaan voor den landbouw noodig is en slechts in zeer geringe mate aan de wildbaan schaadt.

VIde AFDEELING.

De aandacht werd op nieuw getrokken door het steeds klimmende cijfer voor het huis van verbetering en opvoeding te Alkmaar. Men was vrij algemeen van oordeel, dat dit gesticht te zeer als een troetelkind wordt beschouwd. De kostbare voet waarop het is ingerigt doet het bijna gelijkstaan met eene kostschool van den eersten rang.

Bij enkelen vond het voornemen der Regering om de kinderen, die aanleg voor het zeewezen doen blijken, tot zeelieden op te leiden, niet veel bijval, omdat zij vreesden, dat het het zeevolk tegen de borst zou stuiten, met veroordeelden te dienen. De meesten evenwel waren daarvoor niet beducht, omdat deze kinderen, ook in het oog van den strafwetgever, geen misdadigers zijn en alleen kwalijk gehandeld hebben door gemis van het oordeel des onderscheids. Men vertrouwde evenwel, dat het de bedoeling zou zijn, hen te Leyden of Groningen op eene der daar gestationeerde kanonneerbooten te plaatsen.

VIIde AFDEELING.

Met opzet onthield men zich, in afwachting van het aanstaande onderzoek van het Eerste Boek van het Wetboek van Strafregt, van nieuwe gedachtenwisseling omtrent het stelsel van strafgevangenissen.

Over het algemeen zou men echter gaarne gezien hebben, dat ook de Regering intusschen niet aanving met de daarstelling van nieuwe gebouwen alvorens een vast stelsel is aangenomen en de zetels der regtscollegien zijn aangewezen. Sommigen betreurden het daarom, aanzienlijke sommen uitgetrokken te vinden voor een regtsgebouw en een huis van arrest te Goes, voor nieuwe regtslocalen te Gorinchem en elders. Het is toch niet geheel onmogelijk, dat eene nieuwe indeeling der regtscollegien tot verplaatsing of opheffing van bestaande zetels aanleiding gaf, in welk geval ook de thans aangevraagde gelden welligt noodeloos besteed zouden kunnen zijn. Bovendien vond het gebruik, om zich door de aanbiedingen van de zijde der gemeente tot het zetten van gebouwen te laten verleiden, bedenking. Er moest aan den wensch der gemeenten niet worden toegegeven, die zich wel eens door een kwalijk begrepen belang laten verleiden om uit de gemeentekas bij te dragen tot het stichten van Rijksgebouwen, die uitsluitend in het Staatsbelang worden daargesteld.

Wat de kosten der bestaande regtshuizen betreft, openbaarde zich op nieuw bij zeer velen het gevoelen, dat zij inderdaad, als strekkende ter voorziening in een Rijksbelang, ten laste van den Staat behooren te worden *gebragt*, al ware het beweren juist, dat zij thans, volgens art. 4 van het arrêté van 30 fructidor Xde jaar, regtens ten laste der gemeenten zijn. Te meer scheen zulks te moeten plaats hebben, wanneer — zoo als velen aannemen — deze verordening eigenlijk niet als geldende kan worden beschouwd. Het is waar, eene algemeene plotselinge invoering van dit nieuwe beginsel kan tot groote uitgaven leiden, maar men meende dat dit welligt het geval niet zal zijn, indien slechts dáár, waar de uitgaven drukken of waar geschillen dienaangaande zijn gerezen, met inschikkelijkheid wierd gehandeld.

IXde AFDEELING.

De uittrekking van eene som van *f* 2000 als wachtgeld voor den op 24 januarij 1857 ontslagen secretaris-generaal kon door zeer vele leden niet worden gebillijkt, tenzij door een ingesteld onderzoek voldoende zij gebleken, dat de oorzaken, die tot het ontslag aanleiding hebben gegeven, niet van dien aard zijn, dat alle aanspraak op genot van wachtgeld daardoor als uitgesloten moet worden beschouwd. Men wenschte te mogen vernemen, of zoodanig onderzoek is ingesteld en of deze zaak het gevolg is eener op dat onderzoek genomen beslissing in den raad van Ministers, gelijk in der tijd ook het ontslag op dergelijke beslissing berustte. Tevens vroeg men, op welke gronden het aangevraagde cijfer steunt. Er waren leden, die, na al hetgeen met betrekking tot deze zaak was voorgevallen en naar aanleiding daarvan was bekend geworden, zich in geen geval met de toekenning van dit wachtgeld konden vereenigen, dat vroeger door den ontslagene zelven was van de hand gewezen.

Anderen daarentegen vonden juist in het gebeurde redenen, die voor de toekenning pleiten. Zij achten het billijk, dat aan het Koninklijk besluit, waarbij een eervol ontslag met toekenning van wachtgeld was uitgereikt, uitvoering wierd gegeven. Van den Minister, die dezen maatregel had aangeraden, moesten zij verwachten, dat hij zich vooraf behoorlijk had doen voorlichten.

De Commissie van Rapporteurs bestaat uit de heeren Sander, Meeussen, van Lynden, Elout van Soeterwoude en Begram.

VOORLOOPIG VERSLAG

NOPENS HET WETSONTWERP BETREKKELIJK HET VERLEENEN EENER

SUBSIDIE
aan de Hollandsche IJzeren Spoorweg-Maatschappij.

(*Vervolg.*)

§ 5. Nu wordt echter — en dit was een ander bezwaar tegen het wets-ontwerp — bij de gesloten overeenkomst niet eene bloote tegemoetkoming aan de maatschappij verleend, maar neemt de Staat daarbij de spoorversmalling, en wat daartoe behoort, nagenoeg geheel voor zijne rekening. Naar evenredigheid werd veel meer verstrekt dan in 1852 aan de Rhijnspoorwegmaatschappij. Volgens de berekening der leden, wier gevoelen hier wordt medegedeeld, zouden de kosten der spoorwegversmalling tot *f* 1,620 000 inkrimpen, en zou de Staat daarin *f* 1,420,000, de maatschappij *f* 200.000 dragen.

Dit is nog niet alles. Onder de kosten der spoorversmalling is, volgens de medegedeelde begrooting, ook de aanschaffing van 20 nieuwe locomotiven begrepen, te zamen voor *f* 580,000 te verkrijgen. Terwijl de maatschappij slechts *f* 200,000 meer uitgeeft dan waarop zij had moeten rekenen, erlangt zij een geheel nieuw materieel.

Naar het oordeel van andere leden ging deze redenering te ver. Het liet zich niet wegcijferen, dat de Maatschappij tot eene gezamenlijke uitgaaf van 7 ton gedwongen was en dus bij de bekrachtiging der overeenkomst een derde droeg van de kosten, met de spoorversmalling in verband. Inderdaad was het cijfer der door de Maatschappij te maken kosten nog hooger. Volgens de Memorie van Toelichting moesten daarbij nog de aannemerswinst en de kosten of winstderving, voortvloeijende uit het tijdelijk overladen van het een op het ander spoor staande de uitvoering van het werk, worden geteld. Welligt was hetgeen ten laste der Maatschappij komt nog hooger. Ofschoon toch in de Memorie van Toelichting van het verschuiven der spoorvernieuwing staande de onderhandeling gesproken wordt, meent men te weten, dat die vernieuwing gedurende den loop dezes jaars op sommige vakken van den weg is aangevangen. Is dit waar, dan moet reeds een deel der in berekening gebragte *f* 510,000 door de Maatschappij besteed zijn. Bovendien, al mogt ook het subsidie betrekkelijk hoog zijn, het bedrag daarvan kon geenszins als voor den Staat verloren geld worden beschouwd. Geene gift, maar een renteloos voorschot werd aan de Maatschappij verleend. Bij den gunstigen loop dien hare zaken in den laatsten tijd hadden genomen, en bij den meerderen bloei dien de spoorversmalling in de gevolgen aan geheel de onderneming schenken zou, liet het zich verwachten, dat dit voorschot wel niet spoedig, maar toch allengs uit de overwinsten der Maatschappij in de schatkist terug zou keeren. De Hollandsche spoorweg is de oudste hier te Lande. Hij is zonder eenigen onderstand van 's Rijks wege tot stand gekomen. Ook daarom moest bij eene gelegenheid als deze niet al te karig jegens de Maatschappij worden te werk gegaan.

Men antwoordde, dat het gezegde wegens het buiten rekening blijven der kosten van overlading moeijelijk te rijmen was met hetgeen men bovenaan op bladz. 2 der begrooting van kosten (gedrukte stukken n.° 6) leest. Daar wordt eene som van *f* 29,000 uitgetrokken voor: „ inrigtingen en kosten voor het tijdelijk overladen van smal op breed spoor en uitbreiding der stations-inrigtingen voor dubbel materieel." Dit is echter slechts een punt van ondergeschikt belang. Van meer belang is de vraag, of het subsidie van *f* 1.124 000 inderdaad als een renteloos voorschot zij aan te merken. Art. 5 der overeenkomst van 18 20 junij 1859 wil het subsidie slechts voorwaardelijk als zoodanig beschouwd hebben; dat is, alleen in het geval dat de aansluiting van den Hollandschen spoorweg aan de Zuiderlijn te Rotterdam of aan den Rhijnspoorweg, hetzij te Amsterdam of te Rotterdam, door de zorgen der Regering, buiten de Hollandsche spoorwegmaatschappij om, tot stand zij gekomen. Is nu, gelijk reeds vroeger werd opgemerkt, de bedoelde aansluiting zelve onzeker, dan zal wel ook op de teruggave van het subsidie niet vast te rekenen zijn. Maar zal dan dat subsidie, bij het niet tot stand komen der aansluiting, als eene bloote gift worden beschouwd? En hoe zal het gaan, indien wel de aansluiting op de aangeduide punten achterwege blijft, maar de Hollandsche weg door een zijtak, hetzij van 's Hage, hetzij van Leyden uitgaande, met den Rhijnspoorweg verbonden wordt? Zoowel de gesloten overeenkomst als de Memorie van Toelichting laten deze vragen onbeantwoord.

Dat de Hollandsche spoorweg meer bijzonder de belangstelling der wetgeving verdienen zou konden de leden, die zich voor de gedane voordragt ongunstig gestemd toonden, almede niet toegeven. In geheel Europa, zeiden zij, is geen spoorweg te vinden, die op dien korten afstand zoo veel groote steden verbindt. Met zulke elementen van bloei ware het te verwachten geweest, dat deze onderneming aan de deelhebbers buitengewone winsten opleverde, en in dat opzigt bijv. met den spoorweg van Leipzig naar Dresden gelijk te stellen ware, die in 1858, zoo men meent, 18 per cent heeft uitgedeeld. Wel verre van daar heeft de Maatschappij, na lang uit een geldelijk oogpunt te hebben gekwijnd, in 1858 voor het eerst 5 per cent aan de deelhouders kunnen uitdeelen. Waaraan is die ongunstige uitkomst te wijten? Ongetwijfeld ook aan min oordeelkundig beheer en gebrekkige exploitatie. De bij den Hollandschen spoorweg bestaande inrigtingen laten, zelfs wat het personenvervoer betreft, veel te wenschen over. Buiten 's Lands zou men naauwelijks willen gelooven, dat op dezen weg niet alleen geen nachttrein loopt, maar dat zelfs bij de winterdienst na half zeven ure des avonds geene gelegenheid meer bestaat om langs den weg van Rotterdam naar Amsterdam te reizen. En zal nu het geld van den Staat, dat is het geld van allen, mogen worden besteed om aan te vullen wat bij beter beheer en betere exploitatie ongetwijfeld uit de eigene middelen der onderneming te vinden ware? Zou men in het toekennen van eene gunst als deze geen onoverkomelijk bezwaar zien, indien de Maatschappij, in plaats van 5, bijv. 10 per cent aan hare aandeelhouders uitbetaalde? En zal men ze dan nu in hare volle uitgestrektheid mogen toekennen?

§ 6. In de te bekrachtigen overeenkomst van 18 20 junij jl. zijn, behalve hetgeen regtstreeks de spoorversmalling betreft, nog twee bepalingen opgenomen, die aan sommigen mede stof tot bedenking gaven. Bij art. 6 verbindt zich de Maatschappij om, zonder verhooging der haar nu reeds voor het brievenvervoer toegestane som, met alle treinen, welke zij laat loopen of in 't vervolg zal laten loopen, de dienst der brievenposterij te vervullen; alsmede om als de Staat rijtuigen, tot vervoerbare postkantoren ingerigt, voor de dienst der brievenposterij op dezen weg gebruiken wil, die rijtuigen kosteloos over te brengen. Op zich zelf heeft men tegen dit beding geen groot bezwaar, maar wel daartegen, dat het als een gedeeltelijk aequivalent voor het Rijks subsidie wordt voorgesteld. De Regering had zich voor die voorstelling moeten wachten nu art. 39 der wet op het gebruik der spoorwegen het beginsel heeft uitgemaakt, dat de dienst der brievenposterij door de spoorwegondernemingen kosteloos wordt verrigt.

Vooral echter hebben de bedoelde leden zich tegen de bepaling van art. 7 der overeenkomst verklaard, waarbij de concessie voor den Hollandschen spoorweg tot 31 december 1898 wordt verlengd, en aan die concessie dien ten gevolge een twintigjarig langer bestaan wordt verzekerd. Nu er eene politiewet op de spoorwegen bestaat, behoorde het streven der Regering te zijn om de bestaande spoorwegdiensten zoo spoedig mogelijk onder de heerschappij te brengen van al de regels, bij die wet gesteld. Wel verre van daar, verlengt de Regering thans, zonder eenige afdoende noodzakelijkheid, het bestaan eener concessie, die in een tijdperk verleend is toen de Regering omtrent de pligten en regten der spoorweg-ondernemingen nog geene zeer heldere inzigten hebben kon en die dus onvolkomen moest zijn. Men geeft op die wijze aan de Hollandsche Spoorwegmaatschappij een met het Staatsbelang strijdig privilegie, verlamt de werking eener pas vastgestelde wet en schept een gevaarlijk antecedent.

§ 7. Ter gelegenheid van dit onderzoek werd de aandacht gevestigd op den aanleg van eenen spoorweg naar het Nieuwe Diep, waarover, volgens een bij de Kamer ingekomen adres, vroeger tusschen de Regering en de Hollandsche Spoorwegmaatschappij onderhandeld moet zijn. Dat het tot stand komen van zulk eene spoorweglijn in het algemeen belang zou zijn, werd van alle zijden toegestemd. De zeehaven van het Nieuwe Diep, voor diepgaande schepen beter toegankelijk dan eenige andere van ons Land, Vlissingen alleen uitgezonderd, zou daardoor met onze groote koopsteden worden verbonden. Het Nieuwe Diep zou meer nog dan thans eene voorhaven van Amsterdam worden, en aan die koopstad zouden daardoor welligt voordeelen worden verzekerd, ruim zoo groot, als waarop zij ten gevolge der doorgraving van Holland op zijn smalst rekent. Te gelijk zou in een tijdperk als het tegenwoordige, nu in meerdere of mindere mate voor elke provincie des Rijks uitzigt op het bezit van een spoorweg geopend wordt, een zoo belangrijk gewest als Noordholland daarvan niet verstoken blijven. De spoorwegverbinding van het Nieuwe Diep met het overige des Rijks zou bovendien bij uitnemendheid zijn in het belang van 's Lands defensie. Dat belang brengt blijkbaar het openen der gelegenheid mede om, zoo de Noordhollandsche zeekust bedreigd mogt worden, langs die kust op bepaalde punten met den meest mogelijken spoed strijdkrachten tot verdediging bijeen te brengen.

Naar aanleiding van deze beschouwing beweerden leden, die zich met de tegenwoordige voordragt niet ingenomen toonden, dat het toekennen van een subsidie aan de Hollandsche Spoorwegmaatschappij voor spoorversmalling zich in een geheel ander licht vertoonen zou, wanneer daaraan de aanvaarding door de Maatschappij van een werk als de aanleg van den spoorweg naar het Nieuwe Diep, en wel op voordeeliger bedingen, dan die van eenigen anderen concessionaris te verkrijgen zijn, verbonden ware. Dan zou de spoorversmalling niet meer van twijfelachtig nut, maar kennelijk in het algemeen belang zijn en dus tegemoetkoming daarvoor van Rijks wege met meer grond gevorderd kunnen worden. In elk geval wenschte men te weten wat er zij van de vroegere onderhandelingen tusschen de Regering en de Maatschappij over dit punt en van de mogelijkheid om die met hoop op goed gevolg te hervatten. Aan de Kamer is ten aanzien van den spoorweg naar het Nieuwe Diep niets anders met zekerheid bekend, dan dat voor dit werk den 21 september 1856 aan den heer Guillaume Morel te Parijs voorloopige concessie is verleend, ten gevolge waarvan hier te Lande zelfs een bestuur voor die onderneming is opgerigt; eene concessie echter die, gelijk zoo vele andere, tot geenerlei bepaalde uitkomst heeft geleid en wel als vervallen zal moeten worden beschouwd.

In sommige der afdeelingen hechtte men zoo veel gewigt aan den spoorweg naar het Nieuwe Diep, dat men daar, geheel onafhankelijk van eenige schikkingen met de Hollandsche spoorwegmaatschappij, bij het Gouvernement met nadruk op maatregelen tot het tot stand komen van dat werk aangedrongen wilde hebben.

§ 8. Onder de redenen, in de Memorie van Toelichting aangevoerd om de noodzakelijkheid der spoorversmalling te staven, behoort ook dat zonder die versmalling de verbindingslijn van 's Gravenhage met Gouda geen doel zou treffen, en dat deze maatregel gelegenheid zou openen om op den zijtak Leyden-Woerden terug te komen. Dit gaf aanleiding, dat beide deze lijnen en het daaromtrent voorgevallene in de afdeelingen ter sprake kwamen. Door velen werd daarbij ingenomenheid met de verbindingslijn Scheveningen-'s Gravenhage-Gouda aan den dag gelegd. Die verbinding mogt voor onze groote koopsteden zoo veel gewigt niet hebben, voor de ingezetenen der volkrijke steden 's Gravenhage, Leyden, Haarlem en Delft, en in de gevolgen dus ook voor de bevordering van het verkeer op den Hollandschen spoorweg, zou zij van zeer wezenlijk belang zijn. Onze zeevisscherijen zouden er niet weinig bij winnen indien haar voornaamste zetel, Scheveningen, regtstreeks in gemeenschap stond met den Rhijnspoorweg. Na het daarover voorgevallene in eene dezen zomer gehouden groote vergadering van belanghebbenden laat het zich welligt aannemen, dat de lijn 's Gravenhage-Gouda boven de lijn Leyden-Woerden de voorkeur verdient. In elk geval geldt het hier een werk van geen zeer grooten omvang, dat goede winsten belooft, en dus, zoo het niet geheel zonder Rijks onderstand wierd volvoerd, althans betrekkelijk geringe offers vorderen zou. Intusschen heeft de handelwijze der Regering tot nu toe niet gestrekt, om het tot stand komen daarvan te bevorderen. Eene aanvrage om concessie daarvoor, reeds in 1856 door de heeren Schretlen en anderen te Leyden gedaan, is, naar het schijnt, geheel onbeantwoord gebleven, niettegenstaande de aanvragers geenerlei Rijks onderstand verlangden en sedert bij herhaling op het erlangen van zoodanig antwoord hebben aangedrongen. Desniettemin is later, toen concessie voor dezelfde lijn door den heer Ameshoff werd gevraagd, aan dezen geantwoord, dat reeds aanvragen voor diezelfde lijn waren ingekomen en dus aan hem geene voorkeur kon worden verleend. Men zou wenschen, deze vrij zonderlinge handelwijze eenigzins nader opgehelderd te zien; te meer daar ook de aanvrage van den heer Ameshoff zich in vergelijking met de sedert verleende concessien der groote lijnen aanbeval. Hij verlangde slechts eene matige rentegarantie, die den Staat hoogstens op eene jaarlijksche uitgave van *f* 25,000 gedurende een kort tijdsverloop te staan kon komen.

Men bragt met een en ander het gebeurde met de lijn Leyden-Woerden in verband, die de Regering vroeger in bescherming heeft genomen, en waarvoor, gelijk ook in de tegenwoordige Memorie van Toelichting herinnerd wordt, in 1857 van de zijde der Hollandsche spoorwegmaatschappij concessie werd verlangd. Er waren leden die meenden te weten, dat deze Maatschappij destijds aanbood dien weg te leggen en tevens de spoorversmalling tot stand te brengen tegen het genot van hetzelfde of van een dergelijk Rijks subsidie als thans alleen voor de spoorversmalling zou worden toegekend. Ware dit werkelijk het geval geweest, dan zou het gezegde der Memorie van Toelichting, dat de onderhandelingen met de Hollandsche spoorwegmaatschappij over de lijn Leyden-Woerden zijn afgebroken en van die lijn door de Regering is afgezien, vermits niet alles te gelijk kon worden ondernomen, zich moeijelijk laten verklaren. Eenige opheldering kan dus ook te dezen aanzien met regt worden verlangd.

Rapporteurs zijn de heeren Sander, Olivier, Slicher van Domburg, van Wintershoven en Thorbecke.

Gedrukt en uitgegeven bij

G. en C. A. van Reyn,

te Rotterdam.